

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvzemši nedelje in praznike. — Inserati do 30 petit à Din 2.—, do 100 vrst 2.50 Din, večji inserati petit vrsta 4.— Din. Popust po dogovoru. Inseratni davek posebej. «Slovenski Narod» velja letno v Jugoslaviji 240.— Din, za inozemstvo 420.— Din.

Uredništvo: Knaflova ulica št. 5, I. nadstropje. — Telefon 2034.

Upravnštvo: Knaflova ulica št. 5, pritliče. — Telefon 2304.

Pogajanja med vlado in opozicijo

Pogoji KDK za nadaljevanje dela v Narodni skupščini

Včerajšnji informativni sestanek šefov parlamentarnih skupin. — Če vlada sprejme stavljenе zahteve, bo KDK prenehala z obstrukcijo. — Odločitev v ponedeljek.

Beograd, 16. junija. Vlada in nje na večina uvidevata, da je postala situacija v Narodni skupščini radi obstrukcije opozicije nevzdržna. Tako v Narodni skupščini, kakor v poenotnih odborih se iz postopanja vladne večine vidi, da si želi kompromisa in možnosti sodelovanja z opozicijo. Zadnje dni si je vlada na vse mogoča način prizadevala, da pride v stike s KDK. Zlasti demokrati so bili zelo agilni, ker četudi, da pada največja odgovornost radi postopanja vlade baš na nje. Končno so pridobili vodjo zemljoradnikov g. Joco Jovanovića, da je dal inicijativo za sestanek šefov parlamentarnih skupin, da bi se porazgovorili, kako bi bilo mogoče načini izhoda iz te situacije.

Ni njegov poziv so se snoj ob 6. sestali v dvorani zakonodajnega odbora. V imenu KDK sta se udeležila tega sestanka gg. Svetozar Pribičević in Stepan Radić ki sta obrazložila svoje stališče in stavila svoje zahteve. KDK zahteve:

1. Vlada naj jasno in odločno izjavlja, ali zaveta Italija odnosno ali je vlada pristala še na kakšne posebne koncesije poleg ratifikacije nettunskih konvencij.

2. Garancije, da bo čimprej sprejet zakon o razdolžitvi kmetov in zakon o razširjenju o samouprav ter ureditev

vprašanja razpolaganja s samoupravnim denarijem.

3. Popolno zadoščenje za znane kravate dogodek v Beogradu v tej obliki, da se izvoli posebna parlamentarna akceta, ki naj dogodek preišče in ugotovi krivice.

4. Primerno zadoščenje za nesramne napade Vukčevičevega osebnega glasila «Jedinstvo», ki je pozivalo k umoru obenj voditeljev KDK.

5. Garancije za svobodo zborovanja in svobodo tiska ter povračilo škode, ki jo je povzročila vlada z nezakonito zaplenbo opozicionalnega tiska.

G. Pribičević je nadalje odločno protestiral proti briskiranju opozicije v zunanjopolitičnih zadavah, kar se je to zgodilo o priliki posete rumunskega zunanjega ministra g. Titulescu.

Šefi vladnih skupin so vzelji te zahteve na znanje ter se bodo danes polnole sestali k posvetovanju, da vzamejo svoje stališče.

V političnih krogih se je danes naglašalo, da bodo zahteve KDK, če ne v celoti, pa vsaj v glavnih točkah sprejete, ker je vladi največ ležeče na tem, da KDK opusti nadaljnjo obstrukcijo in omogoči delovanje Narodne skupščine. V ponedeljek se bo vršila zoper skupna seja vseh šefov parlamentarnih skupin, na kateri bo padla odločitev.

Nobilov položaj vedno bolj kritičen

Vihar odnesel šotor z živili. — Primanjkuje mu tudi municijske. — Reševalne akcije napredujejo zelo počasi.

Oslo, 16. junija. Finska vlada je sklenila poslati na Spitzberge Junkersovo letalo, da pomaga pri rešitvi Nobilove espedicije. Pogajanja, da se odpošije tudi finski rušilec ledu, so še v teku.

— Oslo, 16. junija. O usodi treh italijanskih mornarjev, ki so skušali, kakor znano, počes do Severnega rta, ni nobenega poročila. Zadnje Nobilovo sporočilo pravi, da je sedaj on s tovarši na 80. stopinji 38 minut severne širine in 27 sekund in 49 minut vzhodne dolžine. V drugi brzojavki, ki jo je prejela »Città di Milano«, sporoča Nobile, da se je stanje njegovih bolnikov zboljšalo.

— Kodani, 16. junija. Včeraj popoldne sta se dvignili za polem proti Kingsbayu danska častnika Lützow-Holm in kapetan Larsen, da skušata priti Nobile na pomoč. Na krov sta vzelje dvoje sanit za pse, razen tega pa še orožje, oblike, municijo, hrano in vse drugo, kar Nobile potreboval za rešitev. Ob 18. zvečer se ni bilo mogoče dobiti nikake brezžične zveze z obema let-

talciema. Zvezo so skušale dobiti razne postaje, toda na vse odposlane brzojavke niso prejele odgovora. Boje se, da se jim je pripetila kaka nesreča, ker vlada v severnih pokrajinala gosta meglja.

— Pariz, 16. junija. »Matin« poroča, da je »Città di Milano« prejela od Nobila brzojavko, v kateri sporoča, da je strahovito neurje, ki vlada zadnje dni v artičnem ozemljiju, odnesla šotor, v katerem je imela njegova posadka spravljena živila. Led vedno bolj poka in pojavi se velike vodne gladine, ki zelo ogrožajo položaj Nobilove posadke, ki pa na drugi strani omogočajo pristanek vodnih letal. Nobile prosi mnjne pomoč, ker postaja njegov položaj od ure do ure bolj kritičen. Vreme se je zadnje dni zelo poslabšalo. Led se pomika z veliko nagnlico proti vzhodu. Pojavljajo se telesne tolpe bellih medvedov tako, da ekspedicija že primanjkuje municije. Po zadnjih vesteh je Nobile na 80. stopinji 30 minut severne širine in 27. stopinji 49 minut vzhodne dolžine.

Bodoča politika Amerike

Kansas City, 16. junija. Dočim je trgovinski minister Hoover pred imenovanjem za predsedniškega kandidata molčal o svojih bodočih smernicah, je po imenovanju takoj objavil točen program. Hoover polaga pred vsem važnost na stabilnost ameriškega gospodarskega razvoja. Zato bo vodil aktivistično trgovinsko politiko ter skušal ohraniti dosedanje mesto Amerike na svetovnem trgu. Istočasno je napovedal, da bo vztrajal na tradicionalni politiki zaščitnih carin republikanske stranke ter vodil ostro borbo proti evropskim koncernom in kartelom, ki si hočejo zagotoviti monopolno stališče. Hoover je odločen nasprotin načrta, da bi se črtali vojni dolgori Ameriki, in ima v tem pogledu tudi večino ameriškega naroda za seboj. V zvezi s tem je treba ugotoviti, da je odločen borec za ugotovitev reparacijskih dajatev, ker smatra, da je to potrebno v interesu saniranja evropskih finanč. V svoji zunanjosti politiki bo ostal Hoover zvest tradicionalni politiki, da ostane daleč od Evrope, pred vsem pa daleč od Društva narodov. Pač pa nastopa Hoover za razsodčeno postopanje in zagovarja Kelloggov protivojni paket.

ZALESKI V BERLINU

Berlin, 16. junija. Poljski zunanjši minister Zaleski je danes zjutrat dospel semkaj. Napovedani sprejem pri državnem kanclerju pa je radi lahne obolelosti Zaleskega odpadel.

Običajno prerekanje v Narodni skupščini

Vladna večina je prezrla proslavo 25 letnice dinastije Karadjordjevićev. — Vsi radikalni ministri so obogateli na račun države

— Beograd, 16. junija. Današnja seja Narodne skupščine je nudila običajno sliko. Debata o zapisniku je trajala zoper ves dopoldne tako, da je skupščina še ob 12.30 prešla na dnevni red.

Sejo je otvoril predsednik z enourno zamudo še ob pol 11., proti čemur je opozicija že spočetka ogorčeno protestirala. Po prečitanju zapisnika je zahteval besedo posl. P. U. Celi, ki je žigosal malomornost vlade in njene večne zahtevale od predsednika, naj ukrene vse potrebno, da se bodo seje pričele točno ob napovedani urki. Vlada sama hoče forisirati delo v Narodni skupščini, a baš poslanci njene večine ga v odsotnosti na sejih zavlačujejo.

Radikal Puniša R. Radić je v svojem govoru priznal, da postaja atmosfera, ki je zavladala v zadnjem času v Narodni skupščini, neznotina in zahteva, naj se končno razčisti. Narodna skupščina ima mnogo važnega dela, toda tak, kakor je sedaj, ne pride nikamor.

Opozorjal je na to, da je včeraj poteklo 25 let, odkar je zasedala prestol dinastije Karadjordjevićev, toda Narodna skupščina, ki bi bila prva poklicana, da to na primeren način proslavi, se tegatako, kakor je sedaj, ne pride nikamor. Opozorjal je na to, da je včeraj poteklo 25 let, odkar je zasedala prestol dinastije Karadjordjevićev, toda Narodna skupščina, ki bi bila prva poklicana, da to na primeren način proslavi, se tegatako, kakor je sedaj, ne pride nikamor.

Svetozar Pribičević: Vladna večina je šla hladno preko tega. Tudi to mnogo pomeni.

Novica Šaulić: Na to bi se bili morali včeraj spomniti, ne pa šele danes.

Puniša Račić je nadalje omenil, da je te dni preminul bivši narodni poslanec Krsta Gjorgjević, mož, ki je vse svoje življenje posvetil narodnemu osvobojejanju in ujedinjenju. A tudi tega zadnjega moža se ni nihče spomnil. Poslance, na mu vsaj pri tej priliki izkažejo zadnjo čast. Poslanci so temu pozivu takoj odzvali in zaklicali pokojniku trikrat »Slava!«

Nato je zahteval besedo poslanec Pribičević, ki je uvodoma konstatiiral, da je zapisnik netočen. Zahteva, naj se uvede kontrola o prisostovanju ministrov na sejih Narodne skupščine ter da se v zapisniku konstatiira, da mu je predsednik odklonil besedo, pač pa je pustil govoriti Puniša Radića. Večina se ponosa proti nam brezobzirno, dasiravno smo prav za prav večina mi.

Puniša Radić: Zakaj?

Pribičević: Zato, ker smo klub vašemu nasilju dobili skoraj 100 poslancev. Pribičević se je v nadaljnem govoru spominjal plodenosnega delovanja pok. kralja Petra, naslikal nje-

govne neprecenljive zasluge za narodno osvobojejanje in ujedinjenje ter ostro žigosal nemarnost vlade, ki ni smatrala niti za potrebno, da se ta važna obletnica na primeren način proslavi. Bilo bi več kot umestno, da bi bila dala vlada iniciativu za primereno proslavo v celni državi, tako pa se ni spomnila tega zgodovinskega dne niti Narodna skupščina. Vlada je tudi s tem pokazala, da je nesposobna in bil je že skrajni čas, da se jo nažene. Tajnik je nato izjavil, da sprejme zahtevane po-

Nato je dobil besedo posl. Dr. D. R. Radić, ki je zahteval popravek zapisnika glede njegovega sporja s poštnim ministrom. Med njegovim govorom je prišlo do prerekanja med skupščino in predsednikom skupščine.

Drljević je protestiral proti temu,

da skupščinski tajnik izvija prepire ter kritizira postopanje vlade. Opozorjal pa je tudi na to, da bi bilo treba končno enkrat ugotoviti, na kak način so poenotni ministri obogateli. G. Vukčević je enkrat zagrozil z zakonom proti korupciji, pa je v radikalnem klubu takoj zavladal mir in sloga.

Puniša Radić: To je laž.

Stjepan Radić: Zato je tudi dr. Stojadinović takoj postal Vukčevića.

Dr. Drljević: Dr. Stojadinović je bil še pred šestimi leti ledeni in gol karcervena miš, danes pa se sam baba, da ima šest milijonov. Nikdo pa ga radi tega ni pozval, naj položi razume, da bi se videlo, ali je pijačkal državno imovino. Mi sploh nismo nobenega radikalnega ministra, o katerem se ne bi govorilo, da je obogatil na račun države.

Nato je govoril še posl. Vilder, ki je zahteval zadoščenje in začito poslancev pred napadi uradništva, ter načelni slučaj, da je uradnik nekega ministra posl. Dragičeviću, ki je prisel radi neke intervencije, oposoval mater.

Predsednik je nato na zahtevo opozicije odredil prozivko, na kar je Narodna skupščina še ob 12.30, prešla na dnevni red in nadaljevala razpravo o obtožbi proti bivšemu ministru pravde dr. Subotiću. Seja ob 13. še traja.

Senzacije policijske kronike

Pol milijona nagrade tistem, ki izsledi sleparja Libermana. — Nevarna roparska tolpa na Štajerskem. — Tatovi na delu.

Ljubljanska policija je prejela dopis, odnosno tiralico holandske policije, ki zadele 42letnega Salomona Libermana, rojenega v Rigi. Ta mož, po imenu sodeč, očvidno žid, je poneveril velikansko vsoto in sicer 3 milijone holandskih goldinarjev in pobegnil. To znaša v naši valuti okrog 690 milijonov dinarjev. Kdor tega goljufa izsledi, prejme 2500 holandskih goldinarjev, kar znaša v naši valuti nad pol milijona dinarjev.

Povročali smo že, da se na Štajerskem klati nevarna roparska, od pete do glave oborožena tolpa, ki strahuje vso okolico. Tolpa je že izvršila več drznih vlotom in napadov in se je pri svojih avanturah tudi posluževala orožja. O teh napadih so bile nemudoma obvešcene vse orožje. Postaje in orožniki so pričeli kopove intenzivno zaledovati. Že 17. maja so orožniki na polju pri Marenbergu zaledli v žitu skrito tolpo, vendar se je lopovom posrečilo v temi pobegniti. Dne 18. maja so orožniki v bližini železniške postaje pri Sv. Lovrencu zaledli na tolpo in jo pozvali, da se vda. Sprejeli so jih pa strelji, na kar je komandir Anton Trp oddal na tolpo pet strelov. Zločincem se je zoper posrečilo pobegniti.

Toda že drugi dan sta orožniki Mihail Pečovnik in Janez Klinic prijeli enega člena nevarne zločinske tolpe. Ta je izjavil, da je sodeloval pri vseh vlotih in da je član vlotomske tolpe. Povedal je tudi, da se je tolpa najprej klatila po Madžarskem in v okolici Bratislave, nato pa jo je mahnila v Avstrijo. Tam so jo kmalu postala tla prevoča in jo je odrinila v Italijo, od tu pa nam. Sedaj jo baje nameravajo lopovi popihali v Beograd. Svojih sokrivcev lopov, ki se je izdal za Madžara Janaša Muntjana, niti hotel izdati. Orožniki so ga posrepljali v zapore mariborskega sodišča.

Odhod rumunskega zunanjega ministra

— Beograd, 16. junija. Rumunski zunanjši minister g. Titulescu je danes zjutraj ob 7. odpotval s parnikom »Aleksander«, ki mu ga je dala na razpolago naša vlada v Thurn-Saverin, kjer se bo izkral v nato nadaljeval potovanje v Bukarešto z brzovlakom. Do meje ga spremlja poslanski svetnik dr. Subotić, v pristanišču pa so se poslovili od njega zunanjši minister dr. Matinković, rumunski poslanik g. Filador in uradniki zunanjega ministrstva.

DALMACIJA NEPRESTANO PROTESTIRA PROTI NETUNSKIM KONVENCIJAM

— Split, 16. junija. Iz vseh krajev Dalmacije še neprestano posiljajo proteste proti ratifikaciji nettunskih konvencij. Minule dni je priredila omladina v Drnišu blizu Splita burne demonstracije in je dala kljub prepovedi, ki jo je izdal srezko glavarstvo, duška svojemu ogorčenju proti postopanju vlade. Tudi občinski odbor v Drnišu je poslal ministrskemu svetu protestno brzojavko, v kateri zahteva, naj se vpoštevajo nacionalne in gospodarske interese, zlasti pa naj zaščiti Primorje pred invazijo italijanskih podjetij. Tudi občina Sukošan pri Zadru je poslala zunanjemu ministru dr. Marinkoviću brzojavko, v kateri ga zaklinja, naj prepreči ratifikacijo nettunskih konvencij. Brzojavko so podpisala vsa tamošnja gospodarska in nacionalna društva.

PARIŠKI LIST O NETTUNSKIH KONVENCIJAH

Pariz, 16. junija. P. Današnji »Echo de Paris« razpravlja o odnosa med Jugoslavijo in Italijo ter naglaša, da je tudi v interesu Jugoslavije, da ratificira nettunske konvencije. Naglaša

Več praktičnega socijalizma med naše ljudstvo

Berači in beračenje znak slovenske kulture in socijalnosti. — Za zvonove milijone, za siromake en krajcar. — Potreba skupne akcije občin za preskrbo ubožcev.

Zivimo v dobi, ko se mnogo govori o socijalizmu in obveznostih posameznika napram družbi ter obratno. Obstajajo razne ustanove in akcije več ali manj splošnega socijalnega značaja, ki imajo namen kolikor mogoče ublažiti nasprotna in razlike med posameznimi sloje in stanovi. Deloma so to javne ustanove ali pa osnovane na podlagi privatne iniciativi. V večji ali manjši meri vrši vse svojo naložo, še daleč pa smo od položaja, v katerem bi lahko rekli, da živimo v socijalni urejeni razmeri. Sмо sicer mlada država, ki ne zmore vsega naenkrat, ki se ima boriti s težko finančno in gospodarsko krizo, ki tudi se nima zadovoljivo urejenega upravnega aprata, v kateri vlada velika brezposelnost, vendar pa se lahko reče, da bi se lahko storilo s sredstvi, ki so na razpolago, mnogo več za rešitev raznih socijalnih vprašanj, kakor se dejansko stori.

Le poglejmo po ljubljanskih ulicah, pa bomo videli skoro na vsakem vogalu kakšga berača. Ob gotovih dneh si prosjaki kar podajajo kljuke, posebno velik naval beračev pa imamo v Ljubljani na periferiji mesta, kamor pristikajo — menda iz cele dežele. V sredini mesta se vprašanje beračenje rešuje na ta način, da jih policija aretira in posilja v domovinske občine, na periferiji, v predmestjih, kjer menda manj žalijo estetski čut občinstva, pa pa nadzorstvo policije nad berači in beračenjem manj rigorozno. Dejstvo je, da postaja beračenje v Ljubljani neznašna nadlega. Saj je res, da je med berači tudi mnogo delomiržev, vendar pa to ne more biti vzrok, da bi se to vprašanje ne smelo razpravljati in rešiti z modernega socijalnega stališča. Mislimo, da v nobeni državi drugod ne obstaja v tem pogledu tako zanemarjene razmere kakor pri nas.

Mesto Ljubljana žrtvuje silno veliko za podpiranje ubožcev. Poleg raznih zasebnih ustanov ima mestna občina na leto več stotisoč izdatkov za preskrbo svojih ubožcev. Občina jim deli podpore v eni in drugi obliki, vzdržuje pa tudi veliko ubožnico, kjer najdejo najbolj potreben na staru leta zavetišče. Ogromne vso izdaja ljubljanska občina za svojo ubožno siromakovo, vendar pa je beračenja in beračev v Ljubljani čim dalje več.

Vzrok je dejstvo, da romajo v Ljubljano berači ne samo iz okolice, temveč tudi iz oddaljenejših krajev Slovenije, in stvar se rešuje tako, da se pošiljajo pri odgonu v domovinsko občino, nakar se vračajo zopet v mesto, kjer se ponavlja ista izraza. Socijalni izdatki večine naših podeželskih občin obstoj pravzaprav v plačevanju odgonskih stroškov. Pri nas pa deželi je pač že v premogih krajih navada, da se občinski reverži oskrbujejo na ta način, da prejemajo hrano vsak dan pri drugem posetniku in da se prenačajo v slučaju skrajne onemoglosti še vedno v košu od hiše do hiše. Zatočišče je v mestu, kjer upajo načiti med večjim številom ljudi več dobrih srce.

Pravnih se ne bojimo zameriti, ako ugotovimo, da naše podeželske občine vse premalo store za preskrbo revežev. Res je sicer, da je naše ljudstvo dobrega srca,

da na božjih potih prav rado daruje prostjakom kakšno krajcer za verne duše v vičah, to pa še davno ne odgovarja pojmovanju moderno urejene socialne akcije in tolikokrat ponavljanim besedam o ljubezni do bližnjega.

Bodimo odkriti. Izgovor, da so naše podeželske občine večinoma same siromasne, ne drži. Ako je po vojni naše pošteno in virno ljudstvo izdalо mnoge težke milijone za nabavo neštih novih cerkvenih zvonov, bi bilo tudi mogoče, da se združi več občin v posameznem okraju in zgradi skupno ubožnico, v kateri bi nastanile in prehranjevale svoje občinske siromake. Strošek bi bil enkraten in gotovo bi se zmanjšali obenem stalni odgonski izdatki. Menimo, da bi ubožnice po deželi bolj živo govorile v božji slavi, kakor pa zvone vse novi, lepi in težki zvonovi, ki spominjajo bolj na veterne mline med rogovimi indijskih bivoval z napisanimi molitvicami, kakor pa na pravo vernost našega ljudstva. In baš tisti, ki pridigajo po deželi o ljubezni do bližnjega, so v prvi vrsti poklicani, da bi s pametnimi načelimi pomagali praktično reševati našim ljudem to vprašanje ljubezni do bližnjega.

Priznajmo si odkrito, da stoji vprašanje preskrbe ubožev na deželi še prav na isti stopnji kakor v času Jurčičevih desetih bratov ali pa že prej in da se je v tem pogledu za zboljšanje razmer klub globoki vernosti našega ljudstva storilo toliko kar nič. Menimo smo, da nosijo tu veliko odgovornost tisti, ki si laste pri nas izključno pravico do vzojne in vodstva našega ljudstva in ki imajo neprestano na jeziklu ljubezen do bližnjega.

Skraini čas je, da se v tem pogledu izvrše izpremembe. Oblastni odbor naj pokrene akcijo, da bodo posamezne občine skupaj ali pa posamezni okraji osnovali ubožnice za preskrbo občinskih siromakov. Pri nas imamo n. pr. dovolj razpadajočih gradov, ki bi se deli z majhnimi stroški adaptirati v svrhu. Z nekoliko dobre volje se da vse napraviti. Občine bi imele samo dobitek. Imelo bi manj stroškov za odgonske izdatke, občani manj sitnosti, siromaci pa bi bili vsaj človeku dostojno preskrbjeni in bi ne delali nadleže vsemu svetu.

Slovenija postaja turistična dežela, tujski promet se pri nas vsako leto mnogi in kaj si naj misijo tuje in naši kulturi, o socijalnem čustvovanju, o srčni dobroti našega ljudstva, če srečujejo na vsakem vogalu in na vsaki poti cele vrste prosjakov? Ako že ne obveznosti napram bližnjemu, se moramo vsaj zavedati, da moramo varovati svoj ugled naprem tujcem kot kulturni, zapadni ljudje, kar tako radi povdarnamo.

Poklicani činitelji naj se zganejo in ukrenejeno vse potrebno, da se znebimo te kulturne sramote. Ni treba, da bi tuje govorili o Sloveniji, da se odlikuje po tem, da ima poleg mnogočtevih cerkv v kapelic, kjer se pridiga o ljubezni do bližnjega, tudi največ prosjakov. Socijalna vprašanja, med katere spada tudi vprašanje občinskih ubožev, naj se rešujejo praktično.

Pisane zgodbe iz naših krajev

Težka nesreča v Mostaru. — Senzacijonalna aretacija v Osijsku. — Tajinstven vlot v Vukovaru. — Epilog tragedije zdravnice Žagarjeve. — Iz strahu pred nožem. — Roparski napad na učitelja.

Včeraj se je pripetila v Mostaru težka nesreča z vojaškim vozom. Redov Radoslav Gligorijević se je peljal na natovrjenem vojaškem voznu, v katerem sta bila vprežena dva konja. Konja sta bila precej plasnja in zato je vojak ovil vjetati okoli roke, da bi se konja ne splašila, kar bi bilo nevarno za mimoščade in za voznika. Voz je privozil do srečajališča Vojvode Mišića, kjer je razobesena velika kinematografska reklama, predstavljajoč opico, ki drži v narodju dete. Konja sta se pred to rekelamno sliko splašila. Ker je imel voznik vjetati ovite okoli roke, so ga konji takoj vrgli z voza in ga vlekli za seboj. Srečajališčo so se ustrašili besnečnih konjev in so zbežali na vse strani. Šele pred vojaškim taborom v zapadnem delu mesta se je posrečilo vojakom konjev ustaviti. Vojak je težko poškodovan. Prepeljali so ga v bolnico in ni upanja, da bi okreval.

Iz Osjeka poročajo, da je tamošnji politični oddelek policije obvestil včeraj novinarje, da je bil aretiran v največji tajnosti Leon Sonnenchein, privatni uradnik in njegova sestra, učenka 7. razreda gimnazije. Policija je preiskala njuno stanovanje in našla obilo materiala, ki oba aretirancia zelo obremenjuje. Iz najdenih spisov je razvidno, da sta bila oba v stalni zvezi z izvršilnim odborom komunistične internacionalje v Moskvi. V stanovanju je policija našla tudi stroj, na katerem so bili tiskani protidržavni letaki, ki so jih nezname osebe razširile pred mesec po Osijeku in zaradi katerih se je nedavno vršila pred osješkim sodiščem senzacijonalna razprava. Našli so pa še druge zelo kompromitirajoče spise.

Postajenačnik v Vukovaru je javil policiji, da je našel postajno blagajno vložljeno in je iz nje izginilo 100 tisoč Din. Policija je odšla na lice mesta in je našla blagajno odprto. Vložilci so odnesli ves denar, pustili so pa v predušku štiri žveplenke in iglo. Policia je

nika. Občinski odbor je pa zavrnil prošnjo zdravnice Žagarjeve in je sprejel njenega tekmeča. Da Žagarjeva ni imela privatne prakse, pa oblastni odbor ni kriv. Trupli zdravnice in njene matere so prenesli v mortvašnico na Mirogoju, kjer so ju obducirali. Včeraj popoldne sta bili obe pokopani, Cilka Birkbauer na katoliškem, njeni hčerkki dr. Žagarjeva pa na pravoslavnem pokopališču. Pogreba se je udeležil tudi soprog Josip.

Včeraj so pripeljali v zagrebško bolnico žensko, ki je v samomorilnem namenu izpila večjo količino solne kislina. Ko je prišla samomorilka k zaveti, je povedala, da se piše Dragica Jakupčič. Na vprašanje, zakaj si je hotela končati življenje, je odgovorila, da je v njeni sobi vdril s silo delavec Jusuf Gajanovič in ji zapretil z velikim nožem, da jo bo zakljal. Delavec jo je z nožem v roki podil po sobi in iz strahu, da jo zakolje, je izpila večjo količino solne kisline ter se takoj onesvetila. Končno je še izjavila, da je povedala v bolnici napačno ime, ker se piše Dragica Kerin in ne Jakupčič. Dragica Jakupčič ji je samo posodila poselsko knjižico, ker je svojo izgubila in brez nje ni mogla dobiti službe. Policija je na to izjavjo takoj aretrirala delavca Gjananoviča iz Čarakova. Ta je izpostival, da je z Dragico živel že dolgo v skupnem gospodinjstvu. Nekega dne je pa Dragica pobrala vse svoje stvari in pobegnila od hiše. Teden pozneje je Jusuf zvedel, da se Dragica nahaja pri nekem Vrančiču v Gjorgjičevi ulici. Šel je tja in ker so bila vrata zaklenjena, je vrtl v sobo. Hotel je pobrati bivšemu dekletu obleko in čevlje ter neke druge predmete, ki ji jih je podaril, ko sta bila še prijatelja. Tajil pa je odločno, da bi ji pretil z odprtim nožem. Ko je pogledal skozi okno, je dekle izpilo strup. Gjananovič je bil že obsonjen pred leti zaradi uboja na 4 leta žeč in je bil izgnan iz Zagreba za dve leti. Policija ga je izročila sodišču.

Iz Splita poročajo, da je bil v Kistanjanu izvršen zločinski napad na tačnoščega učitelja. Učitelj Dušan Vlajčič se je mudil s soprogom v trgovini, kjer je kupoval razno blago. Bilo je po prvem in je imel denar pri sebi. V trgovini se je zadržal delj časa ter se nato vrnil domov. Domov grede sta ga napadla dva razbojnika. Eden ga je udaril s kamnom po glavi, da se je takoj zgrudil nezavesten na tla. Drugi razbojnik je pa navasil nanj in udrial po njegovem hrbtnu. Soprog je od strahu skoraj omredela. Ko se je zavrela, kakšna nevarnost preti njej in soprogu, je začela kričati na vse grlo na pomoč. Prihiteli so seljaki in pregnali napadalca ter odnesli učitelja nezavestnega domov. Zdravnik mu je nudil prvo pomoč. Učiteljeve poškodbe so težke. Državni pravdnik je uvedel preiskavo.

Nove knjige in revije

Dr. Lah: Na narodni praznik. Pod tem naslovom je izdala Jugoslovenska Matice v založbi »Jug« štiri enodejanke, primerno za slavnostne priedrete v naših šolah. Letos je jubilejno leto desetletnice našega ujedinjenja in zato je Jugoslovenska Matice s to zbirko našim šolah zelo ustregala. Primerne so pa te igre tudi za vse male odre, za prosvetna društva itd. Iz knjige veje naša zgodovina, narodna bajka in jezavešna misel edinstva. Sole so dosedaj take enodejanke naravnost pogrešale, zato pa jim bodo sedaj tembolj dobrodosle. Knjige so stane 120 din.

Uredba o odpiranju in zapiranju trgovinskih in obrtnih obratovalnic, ne glede na to, ali je v njih zaposleno pomočno osebje ali ne, kakor tudi o delovnem času pomočnega osebja v določeni obratovalnici (podjetjih). To uredbo, ki je bila razglasena v »Službeni novinah« 9. maja in 26. maja v »Uradsnem listu«, je izdala Tiskovna zadruga v Ljubljani in stane 6.50 din.

Ljuba D. Jurkovič: Smrt Omera in Merime. V založbi Učiteljske tiskarne je izšla knjižica »Smrt Omera in Merime«. Avtor Ljuba D. Jurkovič je skušal v tej knjizi podati skico za kino-dramatizacijo narodne pesmi. Kakor večina naših narodnih pesmi, nam tudi ta opisuje dogodek, ki se je odigral med našo narodno aristokracijo, to je med begovskimi in boljarskimi rodinami.

Srbški književni glasnik. Izšla je jugošča štreljka srbškega književnega glasnika, odlične revije za kulturni, glasbeni, umetniški in politični pregled. Vsebinska te štreljka je sledenja: Miodrag M. Niketačić: Cer. Aleksander Vidakovič: »Tretja nit«; Miloš Crnjanski: Seobe; — Mihajlo Miroš: Na ždralinu. Id. Zanimiv je tudi prispevek Božidar Borka: Pogled na slovenačku književnost. — Srbški književni glasnik izhaja dvakrat na mesec in stane na leto 180 Din, četrtek 45 Din. Naroča se v Beogradu: Jakuševičeva ulica (Palata akademije nauka).

Koprivec. Zagrebške Koprivec so nedvomno naš najboljši humoristično-satirični list. Koprive izhajajo vsak teden, so bogato opremljene in nudijo vsakovrstno zabavno gradivo. Naročajo se v Zagrebu, Marovska ulica 28 in stane posamezna štreljka 5 Din, četrtek na mesec na 50 dinarjev.

Darujte za spomenik kralju Petru Osvoboditelju!

Zares dražestna

je zdrava, vesela deca, zlasti kadar očutimo vonj njihovega čistega diha. Isto tako kot čistoča kože je važna čistoča ust in zob. Od njihove čistoče ne odvisi samo zdravje in lepotu deteta, temveč tudi njegov napredok v življenju. Nič ne dirne tako neprijetno kakor zoperi dih iz ust. Zato je treba deci v rani mladostti priučiti na redno nego ust in zob z Odolom. Zahvaljuje se Vam zato z zdravjem, lepoto in voljo do življenja.

Krepko izpiranje z Odolom jamči za svež, dehtec dih.

Izprememba zdraviliškega reda za letovišče Bled

Veliki župan ljubljanske oblasti je izdal naredbo, s katero se deloma izpremenja zdraviliški red za letovišče Bled. Izpremenjata se §§ 15. in 16. naredbe velikega župana ljubljanske oblasti z dne 29. aprila leta 1926. se glasita odslej tako-le:

§ 15. Vsak tuje, ki prenoči v zdraviliškem okraju v dobi od 1. julija do 31. avgusta, mora plačati zdraviliško takso. Tuje, ki je prištevati tudi one posestnike vil, ki ne stanujejo stalno na Bledu. Za čas pred 1. julijem in po 31. avgustu se zdraviliška taksa ne plačuje. Zdraviliške takse so dnevne in znašajo:

a) v objektskem pasu, t. j. na ozemlju, ki leži med jezerom in Bohinjsko cesto od hotela »Petran« in Vidovdansko cesto, Jugoslovensko cesto do vstetehotela »Beograd«, Prešernovo cesto, Cankarjevo cesto do vstete vile »Radoslav«, Martinovo cesto in cesto pod Gradom do vstete »Ribič«, kakor tudi od zgradb, ki imajo neposredni izhod na imenovane ceste: a) v hotelih, penzijah in gostilnah, po 5 din za osebo dnevno. Enaka taksa se plačuje v vseh na vsem Bledu, kjer so oddajajo zgoraj označeni obrati na cigarkoli račun.

b) v vilah in hišah, ki ne pripadajo na vedenim obratom in ki jih tudi ne oddajajo, po 8 din za osebo dnevno do največ 15. din, t. j. 120 za osebo.

b) v zunanjem pasu razen vil, ki spadajo pod točko A: a) v hotelih, penzijah, restavracijah in gostilnah, po 5 din za osebo dnevno; b) v vilah in hišah po 5 din za osebo dnevno do največ 16 din, t. j. 80 dinarjev za osebo.

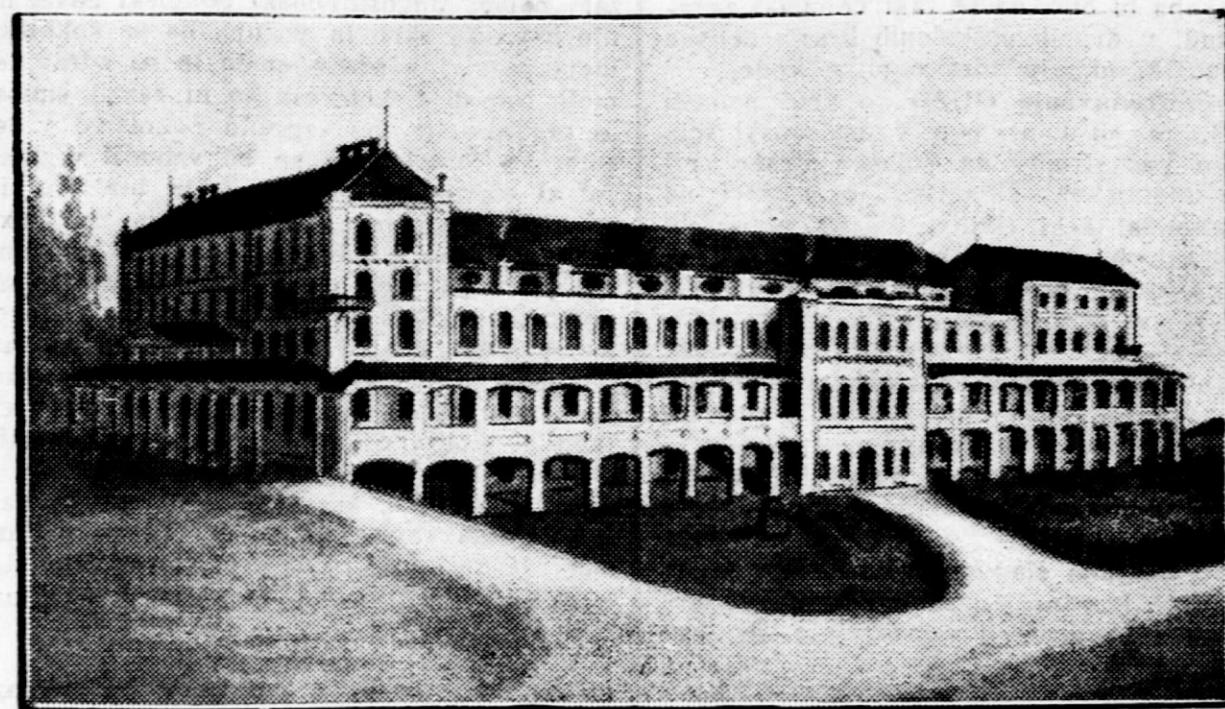
§ 16. Glede plačevanja zdraviliških taksov veljajo nastopne izjeme in olajšaje:

Najvišji kraljevski dvor z vsem osebm, ki je izvzet od vseh takso. Takse prosti so nadalje zdravniki, otroci do vstetehotega 10. leta in služnici. Do polovice so prosti takso članji zdravnikove rodbine. V stanovanjih, navedenih pod točkami A, a) in B, § 15. so prosti takso do polovice jugoslovenskih uradnikov njihove rodbine.

Oblastnemu odboru je prepusteno, da na predlog zdraviliškega odseka iz poedinih primerih takse primerno zniža ali popolno odprije. Izpreminjati višino zdraviliške takso je pristojen na predlog občini veliki župan.

Celo mesto v eni hiši

Naš Kolizej in njega prebivalci. — V Kolizeju stanejo 128 strank ali okrog 800 oseb. — Zgodovina Kolizeja in druge zanimivosti.

Kateremu Ljubljjančanu ni znan Kolizej, ogromna stavba ob Gospodovški cesti, ki je po svojem obsegu in številu prebivalstva sploh največja hiša v Ljubljani? In ker je Kolizej slehernemu znan, bo Ljubljanci gotovo znimala zgodovina te, za naše razmere ogromne stavbe.

«... je bil ljubljanski Kolizej, cigar rojstni od latinskega Coliseum, leta 1845 pred dobrimi 80 leti. Takrat je počasni v Ljubljani izhajajoči nemški list »Illustrierte Blätter in sicer dne 5. junija leta 1845 med drugim sledi:

Kakor druga provincialna mesta v monarhiji, tako tudi Ljubljana temujo, da gre z duhom časa in da poleg drugih, naglo se razvijajočih panog kulture, trgovine, industrije itd. tudi ne zaostaja v širenju in povečanju mesta. Baš v zadnjem času pričata o tem dve javni zgradbi, ki bosta pač v okras mesta in sicer imponantna kupola naša prekrasne stolnice in solidno zidan skupnosti frančiškanski most, ne glede na številne druge privatne zgradbe in oblepitev v mestu, čiji opis bi dal dovolj hvaljene gradiva. Novejše pomembne zgradbe, ki so nastale v tekočem letu, so prisilna delavnica in velikanski Kolizej, o katerem hočemo nekoliko spregovoriti.

G. Josip Benedikt Withalm, meščan in tvorničar v Gradcu, ki je tam kakor znamo pred 10 leti ustanovil vojaški zavarovalni zavod in zgradil tudi graški Coliseum, bo tudi v našem glavnem mestu zgradil, slično obsežno poslopje, ki bo deloma namenjeno široki javnosti, deloma ga bo uporabljalo potujoče vojaštvo. Kranjski deželni stanovi so vočigled splošne koristi tega poslopja mestu odstopili za neznaten znesek stavbišče, obsegajoče 55000 kadratnih metrov, toda pod pogojem, da se zgradi v Kolizeju jahalnica, tukajšnja Hranilnica pa je iz lastnih prihrankov založila zahvalni znesek, ki ga je moral plačati občina. Ta prostor je brezplačno odstopila omenjenemu arhitektu, ki se je pa moral obvezati, da prevzame zavarovalnino za vojaštvo, nastaneno v privatnih hišah in sicer 3 goldinarje za vojaka, obenem pa, da bodo vsi prostori z jahalnico vred dostopni javnosti.

Poletni temeljni kamnov je bila javna svečanost in vršila se je 31. maja ob 5. popoldne. Svečanosti se je udeležilo mnogo Ljubljjančanov. Kumovalo so same odlične osebnosti. Pri svečanosti je igrala godba in kr. infanterijskega polka Princ Hohenlohe, pokali so topiči in možnarji in vedno, kadar je bil položen en temeljni kamen, je trubač zatobil, dočim je množica navdušeno vzlikala. Da je imelo prebivalstvo tudi boljši pregled, sta bili zgrajeni dve altani, ki sta bili nabit po polni gledalcev. Vse popoldne je godba svirala poskočnice in razpoloženje bilo izvrstno. Ljubljancam bo ta dan gotovo še dolgo ostal v spominu.

Tako je pisal list o svečanem položaju temeljnega kamna. O stavbi sami pa je »Illustriertes Blatt« poročal: Ljubljanski Kolizej bo tvoril pravokot, dolg 64 sežnjev in širok 15 sežnjev in bo po velikosti graški Coliseum se prekašal. Glavni vhod bo na Koroški (sedanjem Gospodovški) cesti. Vse poslopje bo imelo kleti,

izvzemši jahalnico. Jahalnica bo imela štiri galerije tako, da bodo Ljubljanci lahko prisostvovali raznim javnim prireditvam. Ves prostor bodo segrevale štiri ogromne peči in vojaštvo bo lahko deloma tabirilo v jahalnici sami ali pa na galerijah. Na drugi strani poslopje se zgradi v višini zunanjega terena in nad kletmi velika steklena dvorana, ki bo okrašena z dorijskimi stebri. V prvem nadstropju in smeri s ceste bo velika kavarna s krasno teraso. Obe strani proti mestu in proti Šiški bosta okrašena z dorijskimi stebri, fronta proti Koroški cesti z bizantinskimi, a zadnja stran bo v gotskem slogu. Tako bo to poslopje ena glavnih krasot Ljubljane.

Poslopje se je res zgradilo točno po načrtu. V njem je bila jahalnica, v njem so taborili vojaki in starejši prebivalci v Kolizeju se že dobro spominjajo vojaštva. Vojaki so bili nastanjeni v Kolizeju še leta 1887. Jahalnica je res prvotno služila svojemu namenom, v dvorani so se vršile tudi razne igre, gledališke predstave in druge prireditve.

Sveda je sčasoma Kolizej izgubil na svoji romantiki. Popreje živahnih hiš, v kateri je vladalo vedno živahno vrvenje je začela propadati, oglodal jo je zob časa. Jahalnica so opustili, poslopje so deloma restavrirali, in preuredili in zlasti potem, ko je odšlo vojaštvo, se prostor ekonomsko bolj izrabil in so sobe, ki so popreje služile vojaštvu in oficirjem, preuredile v stanovanja. Jahalnica je kasneje služila za tenis.

Lastnik, odnosno njegovi dediči, so poslopje pozneje prodali in pred vojno je bil Kolizej Italijana Deghengija. Pred vojno je stanovalo v Kolizeju okoli 1000 oseb, med vojno, ko se je poslopje deloma restavriralo, pa samo okoli 900. Zdaj stanuje v Kolizeju samo nekaj nad 800 oseb. Poslopje je zdaj last znanega lesnega veletrgovca Heinricha iz Škofje Loke. Heinrich je sošči kupili kmalu po preveravi. Poslopje so v zadnjem času in zlasti na čelnih strani, t. j. na Celovški cesti, lepo restavrirali in popravili tako, da napravi prav lep včas. Ostale dele ogromnega poslopja bodo počasi restavrirali tako, da bo Kolizej sčasoma prav čedna, čeprav nemoderna zgradba.

Ziviljenje v Kolizeju je prav zanimivo. Zdaj je v tej hiši 128 strank ali približno 800 oseb. Razumljivo je, da je frekvenca v Kolizeju velika in zato velja tudi za Kolizej rek, »kajti noč in dan so odprta Kolizej vratata...«

Kdor ni v Kolizeju doma in zaide prvič v ogromno stavbo, se v labirint hodnikov, stopnic in v velikanskem prostoru prav gotovo izgubi, vendar nevarnost ni velika, kajti izhodov je več nego dovolj na vseh straneh poslopja. Vsekakor je Kolizej ena naših najbolj zanimih stavb in bo marsikaterega Ljubljancana mikalo — če ga že ni — da si jo ogleda tudi od znotraj.

Omeniti moramo še, da je število prebivalstva Kolizeja večje nego število maršikaterega našega mesta. Tako je v Kolizeju več ljudi, nego jih štejeta dve naši mesti, Višnja gora ali Radovljica. Zato pač je skoro silo na škodo vsebine in zato sem se jaz odločil, da jih prevedem brez rim, le v zunanjih oblikah soneta.

Pripravljam nadalje izbor misli in člankov iz Mazzinijevih filozofskeh in političnih del. O državi, narodnosti, zvezi narodov, o socialistizmu in demokraciji, ženski emancipaciji, monarhiji in republike itd.

Znano vam je, da sem že izdal prevod njegove knjige »Dolžnosti človeka«, ali mislim, da je to še premalo in da je baš za nas Jugoslavene potrebno, da se seznamimo s spisi tega velikega apostola in borcev na same njegovega naroda, ampak vsega človeštva. Kajti malo velikih duhov, pozna zgodovina človeštva, ki bi bili vodili takovzajno, skor fanatično in titanisko borbo z vse, kar nasprotuje principom pravnosti, pravice in resnice, kakor jo je vodil

— Pripravljam pa prevode iz kitajske literike, ki bi jih izdal v posebni knjigi. Prevode te poezije imajo že vse svetovne literature, samo pri nas niso še izšli v posebni knjigi. Za Srbe jo je priredil Miloš Crnjanski.

— Prevajam tudi pri nas malo znano angleško pesnico Elizabeth Browning in sicer njene »Sonnets from the Portuguese« (Portugalski soneti), t. j. venec 46 sonetov te znamenite angleške pesnice, ki je bila žena istotno znamenitega angleškega pisatelja Roberta Browninga in kateremu so

Kaj ustvarjajo in snujejo naši umetniki

Nadaljevanje zanimive ankete o delovanju pionirjev slovenske kulture. — Kaj so že ustvarili in kaj še nameravajo.

Alojz Gradnik

Sedel je v svoji pisarni v justični palaci, sklonjen nad debelo knjigo, polno paragrafov. Pred njim na mizi leži kup juridičnih knjig.

— Poglejte, sami akti! Naš poklic zahaja prenestega študija in človek ne pride do lastnega ustvarjanja. Preobložen sem z delom.

Odložil je knjigo in se zazrl skozi okno z lahno kretnjo roke preko visokega čela, kakor bi hotel preprediti iz glave paragrafe. Z njemu lastno tajstveno mirnostjo je nadaljeval:

— Pripravljam pa prevode iz kitajske literike, ki bi jih izdal v posebni knjigi. Prevode te poezije imajo že vse svetovne literature, samo pri nas niso še izšli v posebni knjigi. Za Srbe jo je priredil Miloš Crnjanski.

— Prevajam tudi pri nas malo znano angleško pesnico Elizabeth Browning in sicer njene »Sonnets from the Portuguese« (Portugalski soneti), t. j. venec 46 sonetov te znamenite angleške pesnice, ki je bila žena istotno znamenitega angleškega pisatelja Roberta Browninga in kateremu so

bili ti soneti ljubezni posvečeni in napisani. V angleški literaturi se smatrajo ti soneti za najlepše, kar jih je bilo napisanih po Shakespearevih. So nekakšna sublimacija najintimirnejših utripov ženskega srca in za to se ni čuditi, da jih je prevedel na nemški jezik subtilni Rainer Maria Rilke. Rime so pa tudi njemu delale očitno težavo. Delal jim je skoro silo na škodo vsebine in zato sem se jaz odločil, da jih prevedem brez rim, le v zunanjih oblikah soneta.

Pripravljam nadalje izbor misli in člankov iz Mazzinijevih filozofskeh in političnih del. O državi, narodnosti, zvezi narodov, o socialistizmu in demokraciji, ženski emancipaciji, monarhiji in republike itd.

Znano vam je, da sem že izdal prevod njegove knjige »Dolžnosti človeka«, ali mislim, da je to še premalo in da je baš za nas Jugoslavene potrebno, da se seznamimo s spisi tega velikega apostola in borcev na same njegovega naroda, ampak vsega človeštva. Kajti malo velikih duhov, pozna zgodovina človeštva, ki bi bili vodili takovzajno, skor fanatično in titanisko borbo z vse, kar nasprotuje principom pravnosti, pravice in resnice, kakor jo je vodil

— Pripravljam pa prevode iz kitajske literike, ki bi jih izdal v posebni knjigi. Prevode te poezije imajo že vse svetovne literature, samo pri nas niso še izšli v posebni knjigi. Za Srbe jo je priredil Miloš Crnjanski.

— Prevajam tudi pri nas malo znano angleško pesnico Elizabeth Browning in sicer njene »Sonnets from the Portuguese« (Portugalski soneti), t. j. venec 46 sonetov te znamenite angleške pesnice, ki je bila žena istotno znamenitega angleškega pisatelja Roberta Browninga in kateremu so

bili ti soneti ljubezni posvečeni in napisani. V angleški literaturi se smatrajo ti soneti za najlepše, kar jih je bilo napisanih po Shakespearevih. So nekakšna sublimacija najintimirnejših utripov ženskega srca in za to se ni čuditi, da jih je prevedel na nemški jezik subtilni Rainer Maria Rilke. Rime so pa tudi njemu delale očitno težavo. Delal jim je skoro silo na škodo vsebine in zato sem se jaz odločil, da jih prevedem brez rim, le v zunanjih oblikah soneta.

Pripravljam nadalje izbor misli in člankov iz Mazzinijevih filozofskeh in političnih del. O državi, narodnosti, zvezi narodov, o socialistizmu in demokraciji, ženski emancipaciji, monarhiji in republike itd.

Znano vam je, da sem že izdal prevod njegove knjige »Dolžnosti človeka«, ali mislim, da je to še premalo in da je baš za nas Jugoslavene potrebno, da se seznamimo s spisi tega velikega apostola in borcev na same njegovega naroda, ampak vsega človeštva. Kajti malo velikih duhov, pozna zgodovina človeštva, ki bi bili vodili takovzajno, skor fanatično in titanisko borbo z vse, kar nasprotuje principom pravnosti, pravice in resnice, kakor jo je vodil

— Pripravljam pa prevode iz kitajske literike, ki bi jih izdal v posebni knjigi. Prevode te poezije imajo že vse svetovne literature, samo pri nas niso še izšli v posebni knjigi. Za Srbe jo je priredil Miloš Crnjanski.

— Prevajam tudi pri nas malo znano angleško pesnico Elizabeth Browning in sicer njene »Sonnets from the Portuguese« (Portugalski soneti), t. j. venec 46 sonetov te znamenite angleške pesnice, ki je bila žena istotno znamenitega angleškega pisatelja Roberta Browninga in kateremu so

bili ti soneti ljubezni posvečeni in napisani. V angleški literaturi se smatrajo ti soneti za najlepše, kar jih je bilo napisanih po Shakespearevih. So nekakšna sublimacija najintimirnejših utripov ženskega srca in za to se ni čuditi, da jih je prevedel na nemški jezik subtilni Rainer Maria Rilke. Rime so pa tudi njemu delale očitno težavo. Delal jim je skoro silo na škodo vsebine in zato sem se jaz odločil, da jih prevedem brez rim, le v zunanjih oblikah soneta.

Pripravljam nadalje izbor misli in člankov iz Mazzinijevih filozofskeh in političnih del. O državi, narodnosti, zvezi narodov, o socialistizmu in demokraciji, ženski emancipaciji, monarhiji in republike itd.

Znano vam je, da sem že izdal prevod njegove knjige »Dolžnosti človeka«, ali mislim, da je to še premalo in da je baš za nas Jugoslavene potrebno, da se seznamimo s spisi tega velikega apostola in borcev na same njegovega naroda, ampak vsega človeštva. Kajti malo velikih duhov, pozna zgodovina človeštva, ki bi bili vodili takovzajno, skor fanatično in titanisko borbo z vse, kar nasprotuje principom pravnosti, pravice in resnice, kakor jo je vodil

— Pripravljam pa prevode iz kitajske literike, ki bi jih izdal v posebni knjigi. Prevode te poezije imajo že vse svetovne literature, samo pri nas niso še izšli v posebni knjigi. Za Srbe jo je priredil Miloš Crnjanski.

— Prevajam tudi pri nas malo znano angleško pesnico Elizabeth Browning in sicer njene »Sonnets from the Portuguese« (Portugalski soneti), t. j. venec 46 sonetov te znamenite angleške pesnice, ki je bila žena istotno znamenitega angleškega pisatelja Roberta Browninga in kateremu so

bili ti soneti ljubezni posvečeni in napisani. V angleški literaturi se smatrajo ti soneti za najlepše, kar jih je bilo napisanih po Shakespearevih. So nekakšna sublimacija najintimirnejših utripov ženskega srca in za to se ni čuditi, da jih je prevedel na nemški jezik subtilni Rainer Maria Rilke. Rime so pa tudi njemu delale očitno težavo. Delal jim je skoro silo na škodo vsebine in zato sem se jaz odločil, da jih prevedem brez rim, le v zunanjih oblikah soneta.

Pripravljam nadalje izbor misli in člankov iz Mazzinijevih filozofskeh in političnih del. O državi, narodnosti, zvezi narodov, o socialistizmu in demokraciji, ženski emancipaciji, monarhiji in republike itd.

Znano vam je, da sem že izdal prevod njegove knjige »Dolžnosti človeka«, ali mislim, da je to še premalo in da je baš za nas Jugoslavene potrebno, da se seznamimo s spisi tega velikega apostola in borcev na same njegovega naroda, ampak vsega človeštva. Kajti malo velikih duhov, pozna zgodovina človeštva, ki bi bili vodili takovzajno, skor fanatično in titanisko borbo z vse, kar nasprotuje principom pravnosti, pravice in resnice, kakor jo je vodil

— Pripravljam pa prevode iz kitajske literike, ki bi jih izdal v posebni knjigi. Prevode te poezije imajo že vse svetovne literature, samo pri nas niso še izšli v posebni knjigi. Za Srbe jo je priredil Miloš Crnjanski.

— Prevajam tudi pri nas malo znano angleško pesnico Elizabeth Browning in sicer njene »Sonnets from the Portuguese« (Portugalski soneti), t. j. venec 46 sonetov te znamenite angleške pesnice, ki je bila žena istotno znamenitega angleškega pisatelja Roberta Browninga in kateremu so

bili ti soneti ljubezni posvečeni in napisani. V angleški literaturi se smatrajo ti soneti za najlepše, kar jih je bilo napisanih po Shakespearevih. So nekakšna sublimacija najintimirnejših utripov ženskega srca in za to se ni čuditi, da jih je prevedel na nemški jezik subtilni Rainer Maria Rilke. Rime so pa tudi njemu delale očitno težavo. Delal jim je skoro silo na škodo vsebine in zato sem se jaz odločil, da jih prevedem brez rim, le v zunanjih oblikah soneta.

Pripravljam nadalje izbor misli in člankov iz Mazzinijevih filozofskeh in političnih del. O državi, narodnosti, zvezi narodov, o socialistizmu in demokraciji, ženski emancipaciji, monarhiji in republike itd.

Znano vam je, da sem že izdal prevod njegove knjige »Dolžnosti človeka«, ali mislim, da je to še premalo in da je baš za nas Jugoslavene potrebno, da se seznamimo s spisi tega velikega apostola in

Dnevne vesti.

— Naša delegacija za revizijo trgovske pogodbe z Avstrijo. Naša delegacija za revizijo trgovske pogodbe z Avstrijo je odpotovala predverajšnjim iz Beograda na Dunaj. Članji delegacije so: univ. prof. dr. Milan Todorović, kot podpredsednik, dr. Rudolf Steinmetz Sorodolski in Milivoje Savić, načelnika ministrstva trgovine in industrije, kot delegata dr. Milan Lazarević, inšpektor ministrstva trgovine in industrije in Radmilo Budić, inšpektor ministrstva finančne politike, in dr. Milan Konstantinović, sekretar ministrstva za zunanjne zadeve, kot sekretar delegacije.

Zdravljenje vojnih invalidov in Toplicah pri Novem mestu se prične 3. julija t. l. za vse upravičene invalide ljubljanske in mariborske oblasti. Obsegajo radio-emisijne kopeli, po potrebi tudi mehanoterapijo; za vse čas zdravljenja brezplačna oskrba (hrana in stanovanje) v invalidskem domu v Toplicah. Pravico do brezplačnega zdravljenja imajo na osnovi določil člena 10. inv. zak. preteški in popolni invalidi, izmed lahkih in težkih pa samo oni, ki plačujejo manj nego Din 20 neposrednega davka, odn. oni, ki so radi revmatičnih in sorodnih bolezni proglašeni za vojne invalide. Prošnje je nasloviti na Velikega župana ljubljanske oblasti. Prošnji mora biti priložen 1. uradno poverjeni prepls sodnega sklepa o priznanju invalidnine, 2. zdravniško izpričevalo uradn. zdravnika, da je zdravljenje potrebno, po potrebi pa še; 3. potrdilo davčnega urada o plačevanju neposrednega davka in 4. invalidsko uverjenje o zadnjem pregledu. Doba zdravljenja določi v vsakem posemznom primernu kopalnički zdravnik povodom prve zdravniške preiskave. Nastanitev je skupna v Invalidskem domu za vse invalide brez izjem.

Izletniški vlaki. Slovensko planinsko društvo obvešča, da je uspelo doseči potom mnogih intervencij v prometnih ministrstvu in generalni direkciji v Beogradu, da se uvedejo izletniški vlaki z znižano vožnjo 50% veljajo že od sobote popoldne daje tako kot so bili že lansko leto v vijavi. To velja istotako tudi za vlake v mariborski oblasti. Ta ugodnost se je sedaj raztegnila tudi na proge Kranj - Tržič. Ugodnosti stopijo v veljavno po sporočilu tukajšnje direkcije drž. žel. v soboto dne 23. tm.

Razpisane sodne službe. Pri okrožnem sodišču v Celju se oddala mesto vij. deželnosodnega svetnika. Prošnje je treba vložiti do včetega 15. julija. Pri okrajnem sodišču v Murski Soboti se oddala mesto izviršnjega uradnika. Prošnje je treba vložiti najkasneje do 20. julija.

Dražba lovov. Samostalni lovišči mesta Kočevja se bosta oddajali dne 17. julija ob 11. v posvetovalnici mestne občine kočevske na javni dražbi v najem za dobo od 1 avgusta 1928 do 31. marca 1933.

Razpisana zdravinska služba. Osrednji urad za zavarovanje delavcev v Zagrebu razpisuje natečaj za popolnitve mesta sekundarnega zdravnika v zdravilišču Brešovcu pri Zagrebu. Prošnje je treba vložiti najkasneje do 25. tm.

Iz "Uradnega lista". »Uradni list« št. 57. z dne 14. tm. objavlja pakt o prijateljstvu in prisrčnem sodelovanju kraljevine SHS in Poljsku, pogodbo o poravnovanju in arbitraži med kraljevino SHS in Poljsko, pravilnik o polaganju državnega strokovnega izpitja za administrativno-pravno službo uradnikov - pravnikov I. kat. v šumarski stroki, izpremembe in dopolnitve v pravilniku o delovanju, redu in pouku na državnih trgovskih akademijah ter izpremembe in dopolnitve v pravilniku o delovanju, redu in pouku na dvorazredni trgovski šolah.

Iz državne službe. V višjo skupino so pomaknjeni predmetni učitelji za obrtno risanje na strokovni šoli v Kastvu Milan Brozović, predmetni učitelji na dvorazredni trgovski šoli v Mariboru Franc Škof, strokovna učiteljica v Osrednjem zavodu za ženski domači obrt v Ljubljani Leopoldina Peljan, strokovna učiteljica v državnem Osrednjem zavodu za ženski domači obrt v Ljubljani, Frančiška Feigel in komisar železniške obmejni komisije na Rakeku Slavko Braničar.

Polski letalci v Beogradu. Danes dopoldne so priletel v Beograd trije poljski avioni, ki jih vodi polkovnik Rajski, šef poljske vojne avijatike. Poljski letalci so prispevali v Beograd, da vrnejo našim vojaškim letalcem lanski poset na Poljskem. Polkovnik Rajski je eden najboljših vojaških pilotov in si je pridobil mnogo zasluga za razvoj poljske vojne avijatike.

Polski dom na Jadranu. V četrtek se je vršilo na otoku Šolti svečano položanje temeljnega kamna za Poljski dom. S posebnim parnikom so se odprljali člani poljske ekskurzije na čelu s predsednikom zadruge za zgraditev doma Mikolovskim in poljskim generalnim konzulom v Zagrebu Bartelom - Weyenthalom iz Splita na otok Šolti, kjer jih je prebivalstvo navdušeno sprejelo. Poljski duhovnik in novinar dr. Kneblevski je blagoslovil temeljni kamn, v katerega so vzidali pergament z napisom v poljskem jeziku, da je dom zgrajen za vladanja kralja Aleksandra in predsednika poljske republike Moščickega. Poljski gostje, ki so bili navdušeni nad lepoto našega Primorja, so prispevali danes zjutraj iz Splita v Zagreb.

Vpisovanje učencev na drž. strokovno šolo za puškarstvo v Kranju se vrši dne 1. in 2. julija t. l. od 9.-12. in od 14. do 16. Sprejemni pogoli so: Dovrsena vsa: 5. razr. ljud. šola, starost 14 let (to starost mora učenec dosegel v tek. šol. letu) in da je učenec zdrav ter normalno razvit. Učenci se morajo predstaviti v spremstvu ročiljev ali njih namestnikov in se izkazati z odpustnico ljudske šole, ročilnim listom in domovnicu. Vpisnine in šolalina ni. Pouk traja 4. leta. Za praktični pouk dobijo tedenični ves material in orodje brezplačno od

zavoda, za teoretični pouk 1. s. konjice, risalno orodje itd. pa morajo prinesi seboj. Po dovršeni učni dobi dobiti učenci-absolventi odhodna izpričevala, ki jim dajo — po izpolnitvi zakonitih predpogojev — pravico do samostojnega izvrševanja pušarske, oz. graverske obrti, lepo bodočnost pa imajo tudi kot strokovno - tehnično kvalificirani orožarji v vrtih naše armade. Vsa nadaljnja podrobna pojasnila daje ravnateljstvo drž strok. še za puškarstvo, ki je nastanitev v drugem nadstropju drž. realne gimnazije v Kranju. — Ravnateljstvo.

Nedeljski vlaki na progi Kranj — Ljubljana. Pričenši s 1. julijem do 30. septembra bo vozil ob nedeljah in prázničnih in ugodnem vremenu po potrebi na progi Kranj-Ljubljana glavni kolodvor nedeljski vlak z odhodom ob 19.57 iz Kranja in prihodom ob 20.45 v Ljubljano glavni kolodvor. Če bo ta vlak vozil, bo vedno in sicer ob 11. dopoldne razglašeno na vseh postajah.

Konjice. Naša lesna industrija si je odprla nov trg. V zadnjem času so še velike množine rezanega lesa na Angieško. A tudi obravnavanje v granitem kamolomu se je razmahnilo. Granit gre v Beograd, kjer ga potrebujejo za tlakovanie. Ozkotirna naša lesnica se mora sprtičo naraslega prometa čim prej razširiti v normalnotirno železno cesto. Tukajšnji obrtnik L. Primc je bil s svojim praktičnim izumom na ljubljanskem velesejmu in je zbuljal že njim veliko zanimanje zlasti med ženskim svetom. Z njegovim aparatom je luknja v nogavicai ali drugi tkanicai hitro popravljena. Aparat se lahko natakné na vsak šivalni strel. Stane samo 15 dinarjev. Srbski trgovci so jih nakupili številno. — Higijena je velike važnosti ne samo v zasebnem stanovanju, temveč tudi v uradih. Naša pošta ima zelo slabe uradne prostore. Uprava ne sme gledati samo na nizko najemino, temveč tudi na svoj ugled in pa na zdravje svojega posavnika.

Ako piješ Buddha čaj uživaš že na zemlji raj!

Poštna šola v Beogradu. Kakor se zatrjuje, namerava poštni minister poklicati v poštno šolo v Beogradu vse pripravnike, kateri še nimajo pripravnike preizkušnje. Šola bo trajala 10 mesecov in potem bi delali izkušnjo. Kdor ne mara iti v Beograd ali pa noče izstopiti iz poštno službe, naj se javi še ta mesec k preizkušnji.

Vreme. Ze dva dni je barometer kazal, da se bo vreme poslabšalo in sноčimo red dobili nevito s silnim nalinjem, med katerim je močno grmelo in trčalo. Barometer je kazal sноči 754 mm in zato niničuda, da je napeta atmosfera eksplodirala in da smo dobili dež, ki je pa proti jutru ponehal. Danes je zjutraj bilo že obačeno, dolopne se je pa deloma že zjasnilo in pričakovali je, da bo jutri vreme lepo, kajti barometer je kazal zjutraj že 764. Temperatura je znašala 12 stopinj. Sноči je postalno naenkrat hladno in na najvišjih gorah je najbrž snežilo. Včeraj je bilo oblačno v Ljubljani, Mariboru in Zagrebu, drugod so imeli pa lepo vreme. Najvišjo temperaturo so imeli včeraj v Sarajevu in Splitu in sicer 30 stopinj. V Beogradu in Skoplju je bilo 29. v Mariboru in Zagrebu 28, v Ljubljani 27.4, v Dubrovniku 26 stopinj. Zanimivo je, da imajo najnižjo temperaturo v Dubrovniku.

Letovišče Bol na Braču. Vsem, ki hočejo preživeti ob sinjem Jadranskem morju, priporočamo Bol na otoku Braču, ki ima krasno lego, lepo peščeno obalo in divne razgled na odprtje morje. V Bolu dobičete najboljšo hrano in sobje z razgledom na more pri g. Vidoševiču, ki je svoje podjetje od lani znatno povečal in renoviral. Popolna oskrba stane dnevno 60 Din. V tem je vracanana soba, zajtrk (bela kava in pecivo), obed (juha, mesna jed s prikuho, močnata jed, kruh in četrta litera vina) in večerja (pečenka s prikuho, sadje, kruh in četrta litera vina). Brez vina, močnate jedi in sadja 10 Din manj. Parnik vozi iz Splita vsak dan izvzemši nedelje. Odhod iz Splita ob 14. iz Bola v Split ob 5 zjutraj.

Izsel je naš novi okusno opremljen Foto cenik

Pišite ponj na Drogerijo »Sanitas« samo v Celje. 7607

Samomor kapitana. V Kosovski Mitrovici se je ustrelil v četrtek zvečer kapitan I. klase Miodrag Savić, ki je bil v preiskovalnem zaporu zaradi škanda in kavarni »Balkan«, kjer se je fizično uprl dežurnemu častniku, ki ga je hotel pomiriti, ko se je zavezal za svojega brata. Počojni je bil zelo občutljive narave in ker vojaške oblasti njegove afere niso takoj razčistile, si je v obupu pognal kroglo v glavo.

Motorno kolo za 10. Din lahko zameneta pri kolesarski loteriji Jugoslovenske Matice, koje že režanje se vrši 1. julija t. l. Vseh dobitkov je 600, med glavnimi eno motorno kolo in dvajset navadnih koles solidne francoske znamke. Srečke po 10 Din so naprodaj pri vseh podružnicah Jugoslovenske Matice v Sloveniji, po raznih ljubljanskih trafikah in pri Jugoslovenski Matici v Ljubljani, Ščebrenburgova ul. 7-II.

Tragična smrt 75letnega starčka. Te dni smo poročali, da so na Vrpoljah, na cesti proti Nevljima nedavno našli nezavestnega 75letnega starčka Jurja Kotnika. Starček je imel malo rano na glavi, katero je najbrž dobil pri padcu, zdi se pa, da je

pri padcu tudi zdrobil težke notranje poškodbe, katerim je včeraj v ljubljanski bolnici podlegel. Ali se je mož ponosrečil, ali pa je morda postal žrtev zločina, dosedaj še ni ugotovljeno.

Moška in ženska podružnica družbe sv. Cirila in Metoda v Gornjem gradu predči ta mesec kegjanje na dobitke v korist družbe. Pripomočamo tako rodoljubno delo tudi drugim, zlasti moškim podružnicam, kateri družba je edino slovensko obrambno škoško društvo v Jugoslaviji ter zelo potrebna vsesranske podpore.

Pri žolčnih in jetrnih boleznih, žolčnih kamnu, zlatenici uredi naravna Franz-Josef grenčica popolnoma prebavo. Izkušnja na klinikah nas uče, da je posebno uspešna kura Franz-Josef grenčice, ako jo spiješ zmešano z gorko vodo zjutraj na teč želodci. Dobri se v vseh lekarnah, drogerijah in špercerijskih trgovinah.

dil v okolici veliko sočutje z nesrečno rodbino.

c Javen modern vodnjak se je zgradil na inicijativo g. dr. Rebernika vodje Zdravstvenega doma v Zagradu pri Celju. V tej vasi do zdaj ni bilo zdrave pitne vode. Treba bi bilo, da se taki vodnjak zgradi tudi v drugih obližnjih krajin celjske okolice, ki nimajo zdrave pitne vode.

c Predavanje OZUD o prvi pomoči bo 21. tm. ob 4. uru pop. v meščanski žoli. — **c Več strelov na vojaško stražo** pri avgmentacijskem skladisu je v noči na petek oddal neki civilist. Vojak je ustrelil nazaj, streli pa niso pogodili. Civilist je nato pobegnil proti Savinji. Streli v sredini noči so v okolici povzročili mnogo razburjenja.

c Nočno lekarniško službo ima od sobote, dne 16. tm. do petka, dne 22. tm. lekarna »Pri Orlu« na Glavnem trgu.

c Opazjarjam na današnji koncert Celjskega pevskega društva v Celjskem domu.

c Častnim članom je bil imenovan na sredočnem izrednem občnem zboru Celjskega pevskega društva skladatelj g. dr. Anton Schwab.

Iz Ljubljane

—lj Preoreli električna kabli v Wolfovi ulici. Snoči so po vsem mestu trepetale električne žarnice, toda nihče si ni vedel razlagati pravega vzroka. V Wolfovi ulici so namreč preorevali električni kabli. Uslužbenici mestne elektrarne so v Wolfovi ulici, tik pred slavičarno Pelicon začeli kopati in kmalu odkrili kraj, kjer so kabli preorevali. Preoreli so štiri kabli v dolžini 10 do 15 metrov, zgorela je tudi ena muša. Škoda je precejšnja in bo znašala več tisoč dinarjev. Radi defekta je ostala vsa Wolfova ulica brez luči. Kaj je povzročilo defekt, dosedaj še ni ugotovljeno, zdi se pa, da so bili kabli že zelo stari. Ni tudi izključeno, da je kakšen delavec pri kopanju v Wolfovi ulici z lopato ali krampom poškodoval električni kabel.

—lj Gradbeni direkterji. Iz zanesljivih virov smo izvedeli, da namerava gradbeni direkterji preopredeti vsako kopanje v Graščinci, ker se bi s tem bregovi nove struge pokvarili. Priznamo, da se nasipi ob strugi kvarijo, ker se niso dovolj utrjeni in poraščeni. Zato prosimo gradbeno direkcijo, da nam dovolji kopanje v spodnjem delu od Kolezije navzgor kakih 200 metrov, kjer so bregovi že poraščeni in trdni. Ker zahajajo sem uradniki in ubožnejši sloji, si ti ne morejo privoščiti kopalnički, ker je zvezano z večimi stroški zlasti če imajo večansko družino. Zatorej prosimo, da nam gradbeno direkcija določi prostor od Kolezije navzgor, za kar jo bomo zelo hvaležni. — Kopalci.

—lj Poreč. Danes popoldne se poroči pri Sv. Ani pod Ljubljem g. Gojko Pipenbacher, sin vpokojenega gimnazijškega direktorja g. Josipa Pipenbacherja, z gospodino Zdenko Repičevom. Belo srečno!

—lj Mestno kopalnišča na Ljubljani se otvorji jutri 17. t. m. dopoldne.

—lj XIX. umetniška razstava »Slovenskega umetniškega društva« v Jakopičevem paviljonu se nepreklicno zaključi jutri 17. tm. ob 18. Občinstvo se opozarja na to pomembno prizreditev, kjer izlagajo svoje najnovejše dela slikarja Nande in Drago Vidmarja ter kipar Tine Kos, da ne zamudi lepe prilike in si jo pravočasno oglejte. Odprt je dnevno od 9.-18.

—lj Razstava na Tehniški srednji šoli v Ljubljani. Ob sklepnu šolskega leta bo letos v večjem obsegu prirejena razstava slikarskih in ročinskih izdelkov kiparske in rezbarske in keramičke šole. Razstava bo odprta v dne 23. do 25. junija.

—lj Občni zbor Šentjakobsko - trnovski žen, podružnice sv. Cirila in Metoda se vrši v torek dne 19. tm. ob p. 5. uri pop. v društvenih prostorih v Narodnem domu.

—lj Maturanti moškega učiteljšča v Ljubljani iz 1. 1908 praznujejo svojo 20. letnico dne 30. junija v Celju. Zbirališče istega dne popoldne v kavarni »Evropa«.

—lj Esperantisti! Klub esperantistov v Ljubljani priredi jutrišnjo nedelje izlet v Žirovico. Odhod iz Ljublj

--- Moda ---

Kaj je novega v moški modi

Pred leti se je začel počasi in nekam plaho uveljavljati v moški modi flanel, ki je pa letos že v polnem razmahu. Modni saloni so razmeroma pozno ugotovili, kako krasne efekte lahko doseže tkač pri flanelu. Flanel se da porabiti v najrazličnejši svrhe in je zelo praktičen. Polje, na katerem se uveljavlja to blago, je dokaj obširno.

V kroju promenadnih oblek se flanelaste obleke malo razlikujejo od drugih. Suknjiči se zapenjajo po postavi in okusu na eno ali dve vrsti gumbov. Hlače so precej široke in spodaj brez roba. Poleg teh dveh vrst flanelastih oblek, pri katerih so suknnjič, telovnik in hlače iz enakega blaga, so zelo moderne tudi kombinirane flanelaste obleke. Pri teh se kombinira zelenina s srebrnkasto, rjava z beige, modra s svetlosivo barvo, dočim je suknnjič.

Nekaj o kopalnih oblekah

Pritisnila je vročina in nastopila je kopalna sezona z vsemi svojimi dobrimi in slabimi lastnostmi, solnčarico, flirtanjem, poletnim rajanjem itd. Med neprijetnosti kopalne sezone spada vprašanje kopalnega kostuma. — To vprašanje dela namreč nežnemu spolu velike preglavice. Stari kostum ni več poraben, kaj še moderen. In zato je treba novega, takega, ki bo odgovarjal vsem intencijam mode, ki bo šik, ki se bo lepo in tesno oprijemil vitezka telesa in ki bo vzbujal pozornost. Ah, to so grozne skrbki! In sedaj bo naše cenjene čitateljice, ki se rade solnčijo in cvro na Ljubljani, na Savi ali Sori, ki jo rade tudi mahnejo na Bled ali pa za tri tedne na rivijero, zanimalo, kaj je moderno, kaj je letos moda predpisala za kopalno sezono. Večino ma to že itak vedo, omneniti hočemo samo nekatere podrobnosti, ki veljajo v splošnem.

Kopalni kostum obstoji iz dveh delov, iz trikota, ki je spredaj in zadaj globoko izrezan in neke tunike, kate-

veno iz temnejšega blaga. K takim oblekam se nosijo navadno pisane srajce. Mehki ovratnik iz istega blaga kakor srajec lahko nosimo, samo če je vzorec zelo decenten in barva ne preved kričeča. Drugače je bolje nositi bel ovratnik. Mehki ovratniki z dolgimi konicami niso več tako tesno zapeti, kakor so bili doslej, ker so letos moderne kravate z večjimi vozli.

Kdor polaga pri kombiniranih flanelastih suknjičih na eno ali dve vrsti gumbov posebno važnost na sportni krov, kupi ali pa naroci pri krojaču suknjič, ki zelo spominja na franc, znani iz vojnih časov. Frenče so nosili častniki zavezniških armad, zlasti angleški in francoski. Ta oblika suknjiča je za flanel sploh zelo prikladna. K te vrste suknjičev spadajo kovinasti gumbi.

ro se pa med kopanjem odloži. Tuniko lahko nadomesti tudi plisiran kratek volan, ki je prišit na pasu. Taft, ki je bil lani tako priljubljen, se je umaknil svili, ki se še bolj tesno oprijema, poleg tega pa je tudi napram solnčnim žarkom bolj odporna. Glavni princip vseh kopalnih kostumov pa je, da so pisani, živih barv. Obrežje mora biti podobno pisani poletni trati, paleti mojstra slikarja, ki je baš zmešal najbolj kričeči barve.

Kopalni kostumi so v polnem posetu besedile obdržali klasično formo. Zdaj kopalka že zato ne resignira na kopalni trikot, ker je ne ovira pri kretanjah. Trikot torej dominira. Toda fantazija je našla nova pota. Razni všitki in okraski, beli všitki na črnem, kakor tudi razne aplikacije v najbujnejših barvah, dajejo trikuje lepe efekte. — Zgornji del trikota je lahko v popolnem nasprotju s hlačkami, poleg tega ste pa lahko prepasani s širokim gumijevim pasom popolnoma nasprotne barve in vedar je celotna slika zelo efektna.

Kopalni plašči so iz trpežnega bla-

ga, kubistični barvni vzorci so neizgibni. Zelo priljubljena oblika kopalnega plašča je nekak burnus s kapuco, vendar je za tak obliko priporočljivo samo enobarvno blago.

Na rivijeri je zelo v modi pižama. Letos se je moda že bolj uveljavila. Še nikoli ni moda ustvarila tako ličnih modelov kakor letos. Za solnčenje v pesku je priporočljiva klasična oblika pižame: dolge gladke hlače in žemper z velikimi žepi. Seveda ne sme manjkati pas. Na žemperju so všiti monogrami. Pižame iz crepe de chine in pižame iz satena, gladke ali nagubane, pošte z aplikacijami, z dolgimi ali kratkimi rokavi, kakor pač konvenira kopalki, pisane ali enobarvne, so na rivijeri v modi.

Na solncu ali v vodi je vse lepo, če kopalka ne pozabi na glavno, pa najsiro trikot ali pižama: da mora namreč vse harmonirati z njenim tehom.

Mimogrede opozarjamо naše dame, da si ogledajo prekrasno izbiro pestrih trikotov in kopalnih kostumov pri tvrdki Šinkovec na Mestnem trgu.

Rim, gledališče Odescalchi.

Ali ste že slišali, gospod Palmarini? Kaj pa, gospodina? Dvigni se je v oblake!

To bi moral že davno storiti! Amen.

Ostia, morska obala.

Tu morava izstopiti iz avtomobila, dalje ne gre. Zadnji ovinek ceste je pogolnilo morje in če nam njegova ekselencia Balbo tega ne popravi...

Saj dežuje...

Hidroplan ni daleč.

Kje je? «Kjer se voda Tibere z morjem meša» — preljubi gospod literat.

To je žalosten citat, dragi gospod. Opominja me diskretno, da lahko prideva od tod v vice.

Menda hočete reči v nebesa. Pa tudi če bi vodila pot narevnost v pekel. Mar nimate voznega listka za povratek?

Kako lijel! In to blato! To ni Tibera, to je bela kava!

A hidroplan je kakor ogromna počaka.

Ah, to je on. Lahka zračna ladjica, nad njo pa razprostrata angelska krila. Ali najdeva tam duše umrlih? A Cassello?

Tam najdete prostor za prtljago. Zaprite dežnik in oddahnite si malo tu

pod krilom, da nalože prtljago in zalogo bencina.

A potem, kje je vhod?

Tu, z menoj, za onim mladim parčkom, skozi tole odprtino.

Ah, ta krasna gospodična nese šopek belih rož!

To sta novoporočenca, ki prihajata na ravnost iz Campidoglie — moderna novoporočenca. Ženitovansko potovanje v letalu. Ste videli njenega očeta, kako je plakal, ko jo je objemal?

Dvojni jok naenkrat, Eden zaradi ločitve, drugi iz strahu pred padcem iz zračnih visav.

Tega menda ne mislite resno, saj še nihče ni trčel na tla, vsaj na naši progi ne. Raje se dobro držite, ko pojete gori po stopnicah. Smo že tam?

Devet sedežev. Okanca... Toda naj to je podmornica! Dvajset tisoč milj pod morjem!

Nad morjem, nad morjem.

A kaj zdaj?

Zdaj zapirajo zaklopnicu. Slišite motor?

Dobrol! Zdaj drsimo po vodi! Poskoki! Silnejel Drugi! No?

Se že dvigamo.

Tyrrensko nebo.

Toda skozi okenca se vidi samo megla.

Obrišite steklo, saj imate rokavice.

Kuhinjska posoda

je po uporabi zmeraj umazana. — Najbolje se pomije, da bo kot zrcalo, ako uporablja

Schicht-ov Ominol

Pižame

Sodobna kultura je približala s kimonovo pižamo evropske žene obleki Azijat. Pižame je pa izpremenila in luksuzne orientalske originale je prilagodila evropskemu razmeram. S to prilagoditvijo jih je razdelila deloma na nekake kopije originalov, ki se nosijo čez dan v budoarjih, in na izrazito nočno obleko.

Dnevno pižamo vidimo samo v filmih, kjer uveljavljajo filmske zvezde v njih privlačnost svojega telesa ali pa na modnih revijah, ki nam kažejo razkošne pižame iz pristne umetne vloge na pristnem bombaževinem atlusu, okrašene s pristnimi kitajsko-japonsko-turškimi vzorci.

Pač pa se je nočna pižama kot taká že izživelja. Od prvotnega vzorca je ostal samo kroj hlač, ki so tudi letos zelo moderne. Tudi pri teh hlačah se letos zelo uspešno uveljavlja flanel. Hlače so zelo široke in segajo do polovice meč. Kako se oprijemljejo noge, je stvar okusa. Nekateri nosijo spodaj zadržnjene, drugi pa zapete na jermenček.

Načrti, razvajeni Partizani, katerim

nihče ne krati osebne svoboda, ki počenja, kar se jim zlubi, so kar želite. Nič ne misli, da je predlog resen, ker te pa skrbni občinski oče Riotor le vztraja pri svoji zahtevi in ponovno apelira na policijo, so zagnali hronski krik in vik in vse mesto se smeje naivnosti g. Riotorja.

Partizani, razvajeni Partizani, katerim nihče ne krati osebne svoboda, ki počenja, kar se jim zlubi, so kar želite. Nič ne misli, da je predlog resen, ker te pa skrbni občinski oče Riotor le vztraja pri svoji zahtevi in ponovno apelira na policijo, so zagnali hronski krik in vik in vse mesto se smeje naivnosti g. Riotorja.

Poljubovanje je Partizanom pol življenja, to je tradicija in da bi jim v tem pogledu kdo kralil osebno svobodo, tem se Partizanom niti sanjalo ni. In baš sedaj, ko je Pariz v večernem mraku takoj lep, takoj očarjujoč, ne bi smel noben fani poljubiti svojega dekleta, niti ga objeti za slovo, kadar se ločita in se odpeljeta vsak na svojo stran? Absurdno je misliti kaj tekega, še absurdnejša je pa misel, da naj bi ti posredovala policija. Pariz ni London in zato se g. Riotor s policijo vred zmanj truditi, da bi poljubovanje preprečil, kaj še iztebli...

In Partizani se ne dajo ugnati v kožji rogi, pa magari, da pride tisoč takih gorečih apostolov in moralistov, kakor je častivredni g. Riotor. Jok! Dokaz teme, da se sedaj v Parizu parkiči še raje in še bolj navdušeno poljubujejo, na veliko jezo g. Riotorja.

Na predavanju.

S kmetov je prisel oče v poseto k sinu-Studentu. Sin ga je vzel s seboj na latinsko predavanje. Oče je nekaj časa poslušal kmalu mu je pa postal dolgčas. Ko sta zapustila univerzo, je dejal oči sinu:

Ti Rimljani so morali biti res potrežnivi, da so lahko poslušali ves dan to godilo.

Novi ples

Letos poleti, najkasneje pa pozimi, se nam obeta nov ples, ki se bo imenoval twist in ki je po mnemu Partizanov zelo eleganten. Twist pomeni vrteti in zvijati se tako, kakor bi pri distinguiranem plesu ne smelo biti. Ljubitelji plesa ga bodo veseli, ker se da primerjati s foxtrotom, dasi predstavlja v bistvu nekako sintezo tanga in bluesa.

Twist prihaja iz Amerike, dasi izvirja pravzaprav iz Francije, ker ga je izmisil predsednik udruženja francoskih plesnih mojstrov Camille de Rhyanal. Rhynal je odkril ta ples že 1. 1922 in ga je spravil v Ameriko, kajti takrat so bili moderni samo ameriški plesi. Zdaj se zopet vraca v Evropo in letos je mednarodni kongres plesnih mojstrov ga je soglasno odobril. Najpopularnejša figura novega plesa je sledenja: Na tempo, podoben bluesu, en korak levo, chasse z levo nogo v stran, nato se desna noga pritegne in postavi naprej, leva noga se pomakne zopet v stran, desna pa nazaj. Končno se pri-

Zdaj smo nad zemljijo.

Tako nizko smo, samo nekaj metrov, zarez sami nekaj metrov. Vidim zeljnate glave.

Osemdeset metrov. To niso zeljnate glave, marveč drevesa.

A onile zajčki?

Čreda živine, prosim. A one miši, to je čreda oslov. A zdaj na morje! Preidemo iz blatnega pasu v oni sinji. Onele krpic, to so razburkani valovi. Vsak čas bomo nad sinjim morjem. Ozrite se na obalo!

Tade prizor sem nekje že videl.

Najbrž na plastičnih zemljevidih.

Glej, ladjica!

To je parnik.

A ona meglesta zemljica?

Santa Marinella.

A to pristanišče? To pristanišče, ki je name tako čarobno vplivalo, ko sem videl še kot deček v prodajalni igrač bratov Boccioni?

To je Civita vecchia.

Ne meneč se za nebo, more in zemljo kramljata novoporočenca kakor da se vozita z viakom ali avtomobilom. Na nasprotni strani sedeti častnik potegne iz žepa knjige, starejši gospod čita novine. Letimo, ali pa sedimo v tramvaju?

Oha! Kaj pomeni ta sunek?

Ni dež smo prileteli. Le nifikar se ne bojte. Tako smo zopet pod jasnim ne-

bom. Vsak čas bomo na solncu. Le poslejte Toscano, ono zeleno livado na desni strani. Ta pas zemlje, kakor da je zatopljen, to je bilo Orbetello.

Dobre. Toda kje je človeštvo? Človek? A smisel življenja, a nitovost sveta in opojna tišina nepremične sinjine? To da je polet?

Pomislite, da bomo čez dve uri in pol...

Zdaj me ure in zanimajo. Zdaj govorim o Ikaru. To da je vae? Zeleginski kupe, devet mest, zgoraj sivi oblački, spodaj z modrimi plastirom prevlečeni biljard, levo nekako pogrezeni otok, desno obala, kakršno vidimo z vseh parnikov — a kaj dalje?

Govorite tiše. Zdi se mi, da se novoporočenca prepirata. On ji očita, da ima prekratko krilo.

Saj si ga res popravila. Onile starjejši gospod je preveč ogledoval njene kolena. Koliko je ura?

Tamle bomo na pol poti.

Carjevič Aleksej ali pustolovec?

Na Poljskem se je pojavil mlad Rus, ki trdi, da je ruski prestolonaslednik Aleksej. — Poljske oblasti so ga aretirale in zaprle.

Ruska zgodovina pozna vse polno samozvancev, ki so se izdajali za člane carske rodbine in celo za prestolonaslednike, a so bili v resnicu navadni pustolovci. Tudi v novejšem času se razni mednarodni pustolovci radi poslužujejo tega trika in zlasti po umoru zadnjega ruskega carja se je pojavilo mnogo postopčev, ki bi radi prišli do denarja na ta način, da se izdajajo za člane ruske carske rodbine. Komaj se je nekoliko polegla senzacija, ki jo je vzbudila med ruski emigranti vest, da je Rusinja Čajkovska identična z veliko kneginjo Anastazio, že se je raznesla vest, da se je pojavil na Poljskem carjevič Aleksej.

Varšavski list »Za svobodo« pričuje zanimive podrobnosti o tem najnovejšem samozvancu. Lažni Aleksej se je nenadoma pojavil v Rovnu. Dne 27. maja zvečer so ga priveli v Gošč blizu Rovna, ker je brez potnih listov prekoračil rusko-poljsko mejo. Pri aretaciji je mladenec izjavil poveljniku obmejne straže, da je carjevič Aleksej. Poveljni straže je telefonično obveznil svojega predstojnika, ki je odredil, naj pošlje mladega Rusa v Gošč, kjer je ostal do drugega dne na policiji. — Vest o ruskem prestolonasledniku se je kmalu razširila po mestecu. Pred policijskim poslopjem se je zbrala množica radovednega občinstva in nekateri radovednjevi so hoteli na vsak način pred «jasne oči» mladega carjeviča. Lažnemu carjeviču so postregli z zakusko, čajem in vodo. Caja se je napisil, toda poprej so ga morali pokuti, ker se je hotel prepričati, da ni v njem strupa.

Mlajši meščani se za lažnega carjeviča niso zmenili, starejši ljudje so se

pa zelo zanimali zanj. Dvoršček policijskega poslopja je bilo polno radovedečev, ki so takoj verjeli, da se je pojavil ruski prestolonaslednik. Med prebivalstvom so se našli celo vojaki, ki so trdili, da osebno poznajo carjeviča. Neki dijak, ki so ga pustili k maledumu Rusu, je izjavil, da je aretirani ves izmučen, ker je sedel deset let v zapori moskovske čezvicačke. Študent je trdil, da je aretirani Rus čudočito podoben carjeviču Alekseju, sa-mo nos je nekoliko drugačen.

Carjevič sam pravi, da je zvedel za svojo »smrt« šele na Poljskem. Iz ječe so ga odvedli mimo straže neki neznanci, ki so ga hoteli na vsak način rešiti. Carjevič bi rad videl svojega »starega očeta« (velikega kneza Nikolaja Nikolajeviča), ki ga je tako rad pestoval. V ječi ni nikoli občeval s tujiči in zato tujih jezikov ne obvlada več dobro. Do meje so ga spremigli člani tajne organizacije, ki so si nadeli naloge rešiti ga neizogibne smrti.

Druži dan so odvedli carjeviča v Rovno. Po njegovem odhodu so krožile po Gošču najražičnejše vesti. Eni so trdili, da so ga odpeljali z avtomobilom, drugi pa, da so ga odvedli po cesti in da je ljudstvo plakalo, ko je videle ruskega prestolonaslednika pod stražo. V Rovnu so ga izročili županu. Ljudje, ki so videli carjeviča v Rovnu, pripovedujejo, da je mladenič svetih las, globoko udrtih oči in bledega izmučenega obrazu. Na nekatere je napravil vtip psihopata.

Kdo je ta mladenec? — se vprašuje omenjeni poljski list. Morda je premeten pustolovec, ki bi si rad pomagal s svojo zunanjostjo do bogastva, ali pa je samozvane boljševiškega izvora.

Shaw predava ženam o socijalizmu

Znameniti pisatelj je izdal obširno knjigo, v kateri žigosa zapo-stavljanje žene v moderni družbi in pravi, da bo zmagal socijalizem samo s pomočjo žensk.

Neki prvaki angleške delavske stranke je poslal pred leti vsem odličnim članom stranke okrožnico, v kateri jih vprašuje, kaj si predstavljajo pod socijalizmom. Dobil je okrog 250 odgovorov in nitru dva se nista popolnoma strinjala. Bernard Shaw je pa napisal in izdal te dni knjigo »Vodič inteligentne žene k socijalizmu in kapitalizmu«. Obseg njegovega socijalizma je zelo enostaven. Shaw pravi, da gre socijalistom samo za izenačenje prejemkov. Vsakega delavca in uradniku je treba dati v soboto ali prvega v mesecu enako plačo in vse bo v redu. Ta princip razlagata na 463 straneh preprvevalno pisane knjige, poleme presenetljivih ilustracij iz življenja, toda brez duhovitih dovtipov, ki smo jih vajeni pri njem. Glavna zaslužna knjiga, kateri je žrtvoval Shaw mnogo časa in truda, ni toliko v predlaganem leku, kakor v sijajni eksponiciji sedanjega stanja civilizirane družbe, v kateri živimo. To je največji Shawov propagandni spis in našli so se ljudje, ki trdijo, da je ta knjiga bolj napeta, nego Shawovi gledališki komadi.

Shaw ne podaja v svoji knjigi nobenih praktičnih navodil, pač pa se obravnava k človeški radovednosti in k ženi. Žene, zlasti žene srednjih slojev, se še vedno ne pehajo tako za denarjem in zasluzkom, kakor moški, in zato imajo o življenskih vrednotah trenje na zore. Dosedanje narodno-gospodarske knjige so bile brez izjemne pisane tako, kakor da ženski sploh ni na svetu. V gospodarski vedi poznamo samo moža, žene pa ne. Neka odlična dama je proučila nekoč Shawa, nai ji pismeno pojasni, kaj je socijalizem. Hotel ji je proročiti več knjig, v katerih se razpravlja o socijalizmu, toda vse knjige so bile pisane tako, da jih dotočna dama ni razumela.

— Govoriti moškim ni vredno, prav-

vi Shaw resignirano. Socijalizem je v svojem bistvu zadeva gospodinjstva, toda zmanj bi iskal moškega, ki bi videl v gospodinjstvu resno gospodarsko delo. Pogled moških je uprt vedno na konec sveta, nikoli pa ne na dom. Žene so pa prepojene z gospodinjstvom in samo z njihovo pomočjo bo socijalizem zmagal. Seveda bo večina žensk odklanjala socijalizem kot nekaj, kar ženske ni dosta.

Shaw se lahko jezi in sicer po lastni krvidi, kajti doslej je pisal samo za moške in sicer tako, da bi jih lahko premjerili z ostoščetko, ki drgne po občutljivi koži. Mnogi so ga smatrali celo za privilegiranega, včasih zelo brezobzirnega hudočušča, ki mu je dovoljeno vse. V svoji novi knjigi pa Shaw ni več tako cincin. Tu nastopa kot svetovalec in prijatelj žensk. Naj navedemo samo nekaj primerov, kako globoko pojmuje življenje moderne žene.

— Zakone, ki se ne razveljavijo, krapajo, krapajo in krapajo, kakor otroške hlače, dokler ne ostanejo od njih samo zaplate.

Svet Pavel, ki ni bil prijatelj ženskega spola, je dejal: Kdor ne dela, naj tudi ne je. Kakor je imel slabo mnenje o ženskah, tako je pozabil tudi na deco. Deča ne more delati, jesti pa mora. Če bi deci ne dajali jesti, bi bilo kmalu konec človeškega rodu.

Kadar se mlada žena poroči, ji dajejo prijatelji poročna darila, namesto da bi ji dali denar. Zato dobi šest ribiških, sedem ali osem zapestnih ur, a nogavic sploh ne. Če bi bili njeni prijatelji pametni in bi jih dali denar, bi imela eno ribjo žlico, eno zapestno uro in mnogo nogavic.

V naših časih bi smatrali služkinjo, ki bi bila tako naivna in omajena, kakor je bila angleška kraljica Viktorija,

bomo videli. Če poletimo dalje v tej smeri, izgubimo obalo iz vidika.

Nebo in morje. Kaj ko bi se moral spustiti? Kje bi pristali?

To se nikoli ne zgodi. Pa vas vendar ni strah?

Delam, kar morem, da bi me bilo. Prizadevam si, da bi imel kak močan dojem, pa ne gre. Don Abbondio je se del na mezu mnogo neudobnejše, pa je bil v nevarnosti. To gre preveč gladko.

Glej, solnce! Lahko odprete okence. Toda nikar ne pomolite roke skozi okence brez rokavic. Zunaj je mrzlo. V Genovi boste videli led, ko vzamete perilo iz kovčega.

Tu je morje nemirno. Kaj ko bi bilo tudi v Genovi in bi ne mogli prisiti? Kaj pa storite, če ne morete prisiti?

Ostanemo v zraku.

Kakov Jules Vernejev projekt! »Na luno?« Kako divno! Zapustimo za vselej zemljo in postanimo njeni spremljavelci.

Zaman upate. V pristanišču se lahko vedno pristane, ker ni nikoli viharja! Pst! Slišite? Starejši gospod je predložil častniku vrči karte za kratek čas.

Pred Genovo.

Glej, glej! Kako diven solčni za-hodi! Kako pestro morje! Lazur in ma-lahit! A odnev solnca v vodi, kakor

raztopljeni platina. In kako se pode te ladice sem in tja!

To je oceanski parnik.

Ti sivi Apenini. In primorske Alpe, ki se izgubljajo tam v daljavi!

Zdaj se pokrijte, ko izstopite, vam bo hladno.

Kaj, smo že tu? Brez nezgode? Če je človek upal, da dobi snov za senzacionalen članek, je bilo vse upanje zmanj. Ničesar, o čemer bi se dalo pi-sati.

Napišite, da imamo četrte ure zamu-de, ker je pihal nasprotni veter. Ali čutite, kako padamo? To je sunek, a?

Kaj je voda tako trda?

Kakor kamen. Smo se že spustili!

Že plavamo! Zaprite okence, ker skropi.

To je polet! Zdaj zares letimo!

Tam nam prihaja naproti motorni čoln. Zaklopničo odpirajo. Prosim, na hodnik, milostiva, najprej vi. Oha, možiček vas srđito gleda, mislim, da je imel pri kartah smolo. Za ta denar bi šel lahko večkrat v gostilno.

Zdaj smo na kopnem. Smo že prisatl.

In zopet bomo navadni pešči. Pope-ljemo se z izvoščkom, s tramvajem ali avtom, a dobrinča redar bo upravljal promet, da nas obvaruje nesreče. Brezskrbni časi so minuli. Dajte mi, prosim, palico, če ste že na obali. Hop.

Toda zdaj ne smete biti raztreseni.

Pazite, tam prihaja voz!

ko je stopila na prestol, za duševno začelo žensko.

Se nične ni karal Nell Gwynove za-to, ker je prodajala svoje telo, tako, kakor Judo Iškarijota zato, ker je pro-dal svojo dušo.

Mislite si celo deželo kot veliko domačijo in celo narod kot veliko rod-bine, ki so tako verjeli, da se je pojavil ruski prestolonaslednik. Med prebivalstvom so se našli celo vojaki, ki so trdili, da osebno poznajo carjeviča. Neki dijak, ki so ga pustili k maledumu Rusu, je izjavil, da je aretirani ves izmučen, ker je sedel deset let v zapori moskovske čezvicačke. Študent je trdil, da je aretirani Rus čudočito podoben carjeviču Alekseju, sa-mo nos je nekoliko drugačen.

Carjevič sam pravi, da je zvedel za svojo »smrt« šele na Poljskem. Iz ječe so ga odvedli mimo straže neki neznanci, ki so ga hoteli na vsak način rešiti. Carjevič bi rad videl svojega »starega očeta« (velikega kneza Nikolaja Nikolajeviča), ki ga je tako rad pestoval. V ječi ni nikoli občeval s tujiči in zato tujih jezikov ne obvlada več dobro. Do meje so ga spremigli člani tajne organizacije, ki so si nadeli naloge rešiti ga neizogibne smrti.

Druži dan so odvedli carjeviča v Rovno. Po njegovem odhodu so krožile po Gošču najražičnejše vesti. Eni so trdili, da so ga odpeljali z avtomobilom, drugi pa, da so ga odvedli po cesti in da je ljudstvo plakalo, ko je videle ruskega prestolonaslednika pod stražo.

V Rovnu so ga izročili županu. Ljudje, ki so videli carjeviča v Rovnu, pripovedujejo, da je mladenič svetih las, globoko udrtih oči in bledega izmučenega obrazu. Na nekatere je napravil vtip psihopata.

Kdo je ta mladenec? — se vprašuje omenjeni poljski list. Morda je premeten pustolovec, ki bi si rad pomagal s svojo zunanjostjo do bogastva, ali pa je samozvane boljševiškega izvora.

samo eno uro zvezo s parnikom »Citta di Milano«.

Lahko si mislimo, kaj bi bilo z Nobilovo ekspedicijo, da nima na razpolago oddajnih in sprejemnih radio-aparatorov. Izročena bi bila na milost in nemilost elementarnim silam in vsaka na-da na rešitev bi bila zaman. V tem pri-meru se najbolje vidi, kolikoga pome-na je za človeštvo radiotelegrafija.

Sežgana vdova

Znano je, da se puste pri nekaterih nekulturnih narodih vdove takoj po moževi smrti v znak žalosti sežgati. Tak primer zvestobe in ljubezni, ki se celo preko groba, se je pripeljal v Barh v okraju Patna v Indiji. Vdova nekega poglavjarja je stopila na navzočnosti množice radovnega prebivalstva mirno na grmado, vzelna je moževu truplo v naročje in velela znancem, naj začo grmado. Ker je pa ta staroindijski običaj po angleških zakonikih že nad 60 let prepovedan, so skušali policijski uradniki sežgati preprečiti, toda množica jim je takoj zagrozila, da jih napade, če ne puste vdove mirno umreti.

Grmado so začeli in vdova je ju-nasko kljubovala plamenom, dokler ni vse obzgana v strahovitih mukah skočila z grmado v reko Gang in potegnila za seboj moževu truplo. Vdovo so potegnili sicer iz reke toda kmalu je podlegla opekljam. Ko so vrgli njen pepel v reko, je moral policija krotiti množico, ki se je hotela polasti pre-pela, kajti na grmadi sežgano vdovo smatravajo v Indiji za svetnico. Verno ljubstvo je bilo zelo navdušeno, kajti prostovoljna smrt na grmadi velja po bramanski veri za največjo zaslugo v očeh božanstva. Toda angleške oblasti, ki so drugačnega mnenja, so aretirale sežgati vdovo v razporoku.

Škandal je, pravi Shaw, da je dobil rokoborec, ki je v Wembley udaril drugega rokoborca tako, da 10 sekund ni mogel vstati, nagrado, ki znašati toliko, kolikor plača canterburškega knezoškofa kot primasta angleške cerkve v devetih mesecih. Toda omi-nati, ki kriče neenakosti se vsi čudimo, nihče pa ne pove, kako bi se da do to odstraniti. Sprizniti se moramo pač z mislijo, da presega vrednost na zaslugah človeške moči.

Italia "in radiotelegrafija

V času splošnega zanimanja za usodo Nobilovega zrakoplova in njegovem posadko bo marsikoga zanimalo, kako je dobil ponesrečeni zrakoplov zvezdo radiopostajo na parniku »Citta di Milano« in kajko vzdružje. Zrakoplov je bil dobro opremljen z radiobrojavnimi aparati. Mogel je pošiljati na kratke valove vesti na veliko razdaljo, na dveh dolgih valovih povprečne dolžine 900 do 1400 m pa tudi meteorološko poročila. Sprejemal je lahko vesti na vseh valovnih dolžinah. Ko je plula »Italia« na Češkoslovaško, je imela zvezdo z češkoslovaškimi radiopostajami na valu 900 m.

Iz Kingbaya na Spitzbergh »Italia« ni mogla dobiti zanesljive zvezne neposredno z Rimom in zato je pošiljala vesti v Rim s pomočjo radiopostaje na parniku »Citta di Milano«. Parnik ima na razpolago dobro oddajno postajo in je v stalni zvezi z rimsko radiopostajo do 25. maja pa tudi z Nobilovim zrakoplovom. Prvotno so mnogi misli, da ostane »Italia« brez zvezze z zunanjim svetom, če ji zmanjka bencina. Aeroplani in zrakoplovi dobivajo tok za oddajne postaje s pomočjo generatorja, ki je opremljen z malim pro-pelerjem, tako da skrbi za tok zračni odpornik. Nobile je pa vzel s seboj poleg tega akumulatorje, ki dovajajo tok oddajnim in sprejemnim aparatom. Ker se pa akumulatorji kmalu izčrpajo in jih Nobilova posadka v svojem kritičnem položaju ne more znova napolnit, ti zvezde z ladjo »Citta di Milano« namerava poleteti na Azore, od tu v Lizbono in v Southampton. Po zadnjih vesteh starata letalo, če bo vreme količaj ugodno, že danes ali jutri.

</div

Edgar Wallace:

TRIJE PRAVIČNIKI

ROMAN.

«Pojdite gor v svojo sobo, draga moja!» je rekla Johana. «Uredila sem vam kolosivno ljubko sobico in uverjena sem, da se boste sijajno počutili. Soba gleda na ulico in če se boste mogli privaditi na kričanje mlekarjev v ranem jutru, vam bo življene na moč prijetno.»

Ko je stopila Mirabela v svoje stanovanje, je bila presenečena. Hana ni pretiravala. Razkošja, ki se je kazalo njenim očem, ni pričakovala niti v najlepših sanjah. Občudovala je prekrasno postelje, debelo višnjevo preprogo, s svilo tapetovane stene in se je divila malimi kopališči z njenim srebrrom, udrušeno s svetlobo v marmornatini stenami.

«Naročila bom, dragica, da vam pošljejo čašo čaja. Gotovo si po tem strašnem dnevu v grozotni tovarni želite odmor. Radovedna sem, kako se gledata z Oberzohnom, čeprav so mi pravili, da je v občevanju povsem znen.»

Hana se je pripravljala, da se poslovil. In Mirabela si ni ničesar bolj želela, kakor da bi bila končno vendarne že sama:

«Pridite kaj dol, če se vam zahodet», je rekla Hana, ko sta se ločili. Stekla je po stopnicah in je dosegla v predurje baščeve pravočasno, da je srečala Mr. Nevitt, ki je slugi predajal klobuk in

«Kaj je prišla?»

«Jutri,» je odgovorila Hana, ki se slugovo navzočnosti nikakor ni že-

nirala. «Toda, ali se ti ne zdi, Monty, da je malce neumna? Saj ne zine ne bev ne mev. Kakšne načrte imate z njo?»

Mr. Newton si je popravil lase pred zrcalom, ki je visel nad obešalnikom.

«Načrte! O kakšnih načrtih govoris?» je vprašal, ko je odšel sluga, gredož Žijo v salon.

«Zakaj ste jo privlekli sem? Ali nastopata v kakem gledališkem komadu?» «Ne budi čudna!» je Monty odvrnil počasi. Spustil se je lagotno na nizek divan in si podložil svilnatou blazinico. «Im ne sitnari,» je dodal. «Menda je vendar nisi ostrašila? Ali pač?»

«Mar sem take vnašnosti?» je odgovorila ogorčena.

Hana je bila ena tistih dam, ji jim gredo besede prepričevalne in gladkeje z jezikoma, če so v bližini zrcala; ves čas ko je govorila, ni niti za trenutek odvrnila oči od svoje slike v ogledalu, zdaj pa zdaj si je popravila lase, obrnila glavo v to in v ono smer, skušajoč doseči čim večji učinek, in se ni niti enkrat ozrla k možu, dokler ni obrnil nase njene pozornosti.

«Ostrasilat Stavim, da še nikdar prej ni bila v tako lepi hiši. Kaj je prav za prav Žijo, Monty? Tipkarica ali kaj? Ne razumem je.»

«One je damska,» je izjavil Monty.

«Te vrste ženske bodo tebi vedno španska vas! Njegove besede so zvezne žaljivo iskreno.

Zigmunda je z rameni.

«Nikdar se nisem štela za damo; kar sem, sem pa po svoji zaslugi.» je odgovorila in očitek je prisel iz nje kakor iz avtomata. On ga ni slišal prvič; ne le od nje, nego tudi iz ust drugih.

«Toda kostum. Monty... Deklica vendar nima nikakoga fantazijskega

«Mislim, da mi preveč lepo, da mi očitaš mojo vzgojo; zlasti ne, če vpoštovaš denarje ki sem ti jih preskrbel.»

«In sebi sami.»

Zazehal je. «Pošli mi čaj!»

«Casih bi tudi mogel reči „Prosim!“ je odgovorila greenko. Monty se je smehljal; vzel je večernik in se ni več zmenil zanj, dokler ni togotno pozvonila, prinesla v sobo srebrni tablet in ga postavila na mizico poleg njega.

«Kam pojde zvečer?»

Bil je nedonadoma nenačadno zainteresiran na njenem početju. Hana se je potolažila.

«Saj vendar prav dobro veš, Monty, kam pojdem drevi,» je odvrnila očitajo. «Ali mi nisi obljubil, da me vzameš s seboj? Mislim, da boš čudovit kot križar — kot eden teh... teh starih vitezov v bojni opravi.»

Prikimal je, a ne na njeni opazko.

«Ah, že vem; naravno... umetniški ples.»

Njegovo presenečenje je bilo tako dobro igrano, da se je Hana dala prevariti.

«Da si kaj takega mogel pozabit! Jaz pojdem preoblečena v Cindarello, ne več več? In Minnie Grayeva pojde k Pittereta...»

«Minnie Grayeva sploh ne pojde!» je odgovoril Monty, srkaje čaj. «Telefoniral sem ji že, da iz stvari ne bo nič. S teboj pojde Mis Leicestrov.»

«Ali, Monty...!» je ugovarjala deklica.

«Pusti že enkrat ta svoji „Ali, Monty!“ je zapovedal. «Pravim ti, pojdi gor, govor z deklico in ji povej, da imaš eno kartu za ples odveč.»

«Toda kostum. Monty... Deklica vendar nima nikakoga fantazijskega

kostuma. In Minnie...»

«Pozabi Minnie! Si čula? Mirabela Leicestrova pojde drevi na umetniški ples! Udaril je po čajnem tabletu, da dá povdanku svojim besedam. «Ti imas eno karto odveč in bi sama ne mogla iti, ker imam jaz zelo važen posloven sestanek, twoja prijateljica te je pa ostala na cedilu. Njena obleka mora biti vik tremuntu. Svetlozelen domino s svetlordečo kapuco.»

«Kako strašno!»

Spričo tega pregreška proti okusu je pozabilo na svoje lastno razočaranje. «Svetlozelen? Ni ga človeka, ki bi imel tako polt, da bi mogel prenaslati tako barvo.»

«Se vedno jo je ignoriral.»

«Povedala boš Mis Leicestrov, da bi kostum pripravljen za twojo prijateljico, ki ji je zaradi bolezni ali iz kakuge drugega razloga, ki si ga lahko izmisliš, nemogoče, da bi se udeležila plesa... Boš videla, da bo poskočila biti zelo hrapniti, čeprav... je hitro dostavila, »so povsem pošteni ljudje.»

Ubogi Johani je njeni nalogi segala daleč preko njenega obzora.

«Saj bi zelo rada šla,» Mirabela ni hotela kvartiru družbe, »če bi le mogla dobiti primeren kostum.»

«O, kostum imam jaz!» je brž vzkljuni deklica in je odhitela iz sobe.

Kmalu se je vrnila in je vrgla dočimo na posteljo.

«Nekaj novega imam za vas!» je začela. «Nekaj čudovitega!»

«Za mene?» se je začudila Mirabela. Johana je stekla čez sobo k deklici in je menila, da je s tem nad vse vereno odigrala vlogo mlade žive dame, ki se od nedolžnega vesela ne more ved premagovati.

«Imam ekstravstropnico za nočnošči umetniški ples. Prodajajo jih za... zelo drage so. Vi ste pa res srečno dekle!»

«Jaz je presenečena vprašala Mirabela. «Zakaj naj bi bila srečno dekle?»

Hana se je dvignila s postelje in je kujuje se stopila nekaj korakov nazaj.

«Z menoj morate! Če vi ne greste, moram tudi jaz ostati doma. Prav za prav bi bila moralna iti z menoj lady Mary, ta je pa nenadoma obolela.»

Mirabela je bila še bolj presenečena.

«Toda jaz ne morem iti; prav govorov ne. Ples se bo vrnil v kostumi, kaj ne? Citala sem v mestu. Jaz sem pa noco preveč utrujena.»

Če je Johana napravila šobico, te bila uprav prelestna.

«Ljuba moja, lezite kako urico, potem vam bo dobro. Sicer pa noco itak ne bi mogli zaspasti. Monty je povabil k sebi večjo družbo gospodov, ki znajo biti zelo hrapniti, čeprav... je hitro dostavila, »so povsem pošteni ljudje.»

Ubogi Johani je njeni nalogi segala daleč preko njenega obzora.

«Saj bi zelo rada šla,» Mirabela ni hotela kvartiru družbe, »če bi le mogla dobiti primeren kostum.»

«O, kostum imam jaz!» je brž vzkljuni deklica in je odhitela iz sobe.

Kmalu se je vrnila in je vrgla dočimo na posteljo.

Originalne barve,

Uspehi letošnjega ljubljanskega velesejma

Nad polovico razstavljalcev je bilo z uspehom zelo zadovoljnih. — Večji zaključki v poedinih strokah. — Prihodnji velesejem in velika agrarno-kulturna razstava.

Osmič je letos ljubljana poklicala jugoslov. industrijo, obrt in trgovina na svoji velesejem, kjer so bili v pestri reviji razvrščeni pred domaćim in tujim svetom izdelci industrijske, obrtne in agrarne marljivosti. Mirno lahko trdimo, da je velesejem prekobil svoje prednike po bogastvu izloženih predmetov, po svoji resnosti in po svojem kupičkem uspehu. Prekobil pa jih je tudi po številu obiskovalcev. Videti je, da si je ljubljanski velesejem utrdil svoj sloves in da si leta za letom pridobil novih interesentov, kakor si vse dobre prometne naprave ustvarjajo nove prometne točke. Zdaj ni več droma o eksotenčni upravičnosti naših velesejemov, zdaj se je zaveda že najmanjši trgovec in obrtnik. To zato, ker sta spoznala, da velesejem tudi

njima nudi vse, kar bi moglo in moral obrusiti presojanje in vrednočenje današnjih tehnicih in gospodarskih produktov.

Na VIII. ljubljanskem vzorčnem velesejmu je razstavilo 706 tvrdk, od teh 172 iz inozemstva in sicer:

Amerika 7, Anglija 10, Avstrija 51, Belgija 2, Češkoslovaška 12, Francija 38, Grčka 2, Holandska 1, Litva 1, Nemčija 42, Ogrska 5, Švedska 1. Češkoslovaška in Francija sta razstavili v posebnih paviljonih.

Razstavljalci so bili razdeljeni v 20 blagovnih skupin. Na pismena in ustrena vprašanja o uspehu letošnjega velesejma je uprava velesejma prejela od razstavljalcev izjave o uspehu, katere po strokah razstavamo sledete:

zelo zadovoljni	zadovoljni	manj zadovoljni
44%	38%	18%
30%	70%	—
20%	80%	—
100%	—	—
37%	38%	25%
45%	55%	—
78%	22%	—
23%	64%	13%
67%	33%	—
32%	59%	9%
15%	44%	41%
30%	36%	34%
23%	31%	26%
31%	45%	24%
77%	18%	5%
57%	33%	10%
79%	21%	—
89%	11%	—
68%	24%	8%
91%	8%	1%
51.9%	37.4%	10.7%

čevljarski stroji, regulatorji, lokomobile, računski, pisalni in šivalni stroji: Albanija, Hrvatska, Bosna, Slavonija, Srbija, Slovenija.

Peči, štedilniki, kotli, tehnice: Hrvatska, Slavonija, Slovenija, Baška.

Plombe, jedilno orodje, cevi in pripad-

Napela je vse sile, da se je obvladal. Ozrla se je, rekoč:

— Ne, ne, nič hudega ni, slabu mi je postal, a zdaj je že dobro.

In pripomnila, je, kakor da se hoče opraviti:

— Dolgo sem bila bolna.

On je že odhajal s svojo procesijo. Ni opazil... Videla je samo še krasen rob njegovega turbana, ki se je lesketal nad glavnimi zjali kakor bela eksotična ptica nad blatnimi valovi. Opotekajoč se je prišla do veže bližnje hiše, kjer se je zgrudila na stopnice in bridko zaplavila.

Zdalo se je, da so solze vroče, kravave kapljice njenega srca. Še nikoli ničuti tolike bolesti. Toda še bolj nego bolest jo je pekla zavest, da se je zavoljilo nje tako ponikal, da je bila to največje žrtev ljubezni, ki jo je doprinjela s tem, da je zatajila svoje človeško dostenjstvo. Videla ga je v oklepku, bičanega z roganjem velemernih zjali, toda z gloriolo nelzemerne ljubezni okrog glave, z gloriolo, kakrsne druži nikoli ne bo videla. Polagoma se je izpreminila neizmerna bolest njenega srca v čuvstvo globoke hvalenosti.

Bil je samo trenutek, toda v njeno srce se je vtisnil obraz mladega moža z izrazom nepopisnega trpljenja. Stemnilo se je v očeh, noke so ji odpovedale in nekdo jo je prestregel, da ni padla. Slišala je:

— Dami se je nekaj drietelo.

Napela je vse sile, da se je obvladal. Ozrla se je, rekoč:

— Ne, ne, nič hudega ni, slabu mi je postal, a zdaj je že dobro.

In pripomnila, je, kakor da se hoče opraviti:

— Dolgo sem bila bolna.

On je že odhajal s svojo procesijo. Ni opazil... Videla je samo še krasen rob njegovega turbana, ki se je lesketal nad glavnimi zjali kakor bela eksotična ptica nad blatn

Kreditni zavod za trgovino in industrijo

LJUBLJANA, Prešernova ulica 50 (v lastnem posloju).

Obrestovanja vlog, nakup in prodaja vsakovrstnih vrednostnih papirjev, deviz in valut, horzna naročila, oredujimi in krediti vsake vrste, eskomot in inkaso menic ter nakazila tu in inozemstvo, safe - deposito itd. itd.

Brzojavek: Kredit, Ljubljana — Telefon st. 2040 2457 2548; Interurban 2706 2806

Flobert-puške

Lovecke puške, browninje, pištola za strašenje psov, samokrene, topče, zaloge loveckih in ribiških potrebošči ter umetnosti ogrev.

F. K. Kaiser, puškar, Ljubljana.

Selenburgova ulica št. 6.

Zelo znižane cene!

Dvokolesa novi modeli 1928, motorji, otroški vozički, najnovejši šivalni stroji in pnevmatika Michelin. Poseben oddelek za popolno popravo, emajliranje in poniklanje dvokoles in otroških vozičkov šivalnih strojev itd. Prodaja na obroke ilustrovani ceniki franko.

«TRIBUNA» F. B. L. tovarna dvokoles in otroških vozičkov, LJUBLJANA, Karlovška cesta št. 4.

Ocarinjenje

vseh uvoznih, izvoznih in transakcijskih pošiljk oskrbi hitro, skrbno in po najnižji tarifi RAIKO TURK, carinski posrednik, LJUBLJANA, Masačkova cesta 9 (nasproti carinarnice). Revizija pravilnega zaračunavanja carine po menu deklariranega blaga in vse informacije brezplačno.

Bukova drva suha in zdrava, kupi vsako množino — proti takojšnjemu plačilu — družba «ILIRIJA», Vilharjeva cesta. 1139

Trapistovski sir

razposilja s pošto in železnico po značilnih cenah Prva mlečarna v Ivanovem selu, via Bastaji (Hrvatska). Vzorec na zahtevo.

Kdo bo vino rabil, naj to izreže, spravi, ker bom same enkrat vsak mesec nudil.

Razprodaja vin

Vsled že večmesečnega povpraševanja, ako res letos začenim z razprodajo vinskih zalog na drobno, naznamjam, da bom vsak ponedeljek natočil tudi, če samo 100 literski poslani soček in denar in postavil Franco Brežice, dokler zalog traja. Interesentom do 100 ali več hektolitrov pa tudi natočim 100 litrov vposlaní sod, katerega ima potem kot vzorec za isto vino.

Vsa vina so lastni pridelek iz lastnih vinogradov in seveda jambone pršnina. Cene so pa za letnike 1917, 1921 in 1927 po 12 Din., pri drugih letnikih pa 7 Din za liter.

Kupcem z meštanji ne prodam.

Ivan Malus ekonom na Bizejškem

GIOVANI BOCCACCIO:

DEKAMERON

Prevel Dr. ANDREJ BUDAL.

I. knjiga. Broš. Din 56—, platno Din 72—, luksuzna izdaja na boljšem papirju polfranc. vez. Din 100— z ilustracijami.

II. knjige. Broš. Din 56—, platno Din 72—, luksuzna izdaja na boljšem papirju polfranc. vez. Din 100— z ilustracijami.

III. knjige. Broš. Din 56—, platno Din 72—, luksuzna izdaja na boljšem papirju, polfranc. vez. Din 100— z ilustracijami.

Knjige se dobne v knjigarni Jiskovne Zadruge v Ljubljani, Prešernova ul. 54.

Št. ad. 21172/28.

RAZGLAS.

Mestna občina ljubljanska razpisuje

oddajo bazaltoidnih del

na cestiščih v Pražakovi in Semeniški ulici ter na Poljanski cesti in na hodnikih v Križevniški ulici, na Jurčičevem trgu in na Celovški cesti.

Ponudbo je treba kolekovati z Din 100— vložiti jo je treba do 25. junija 1928, 12. ure opoldne pri mestnem gradbenem uradu. Tamkaj se dobijo tudi razpisani pripomočki.

Mestni magistrat ljubljanski,

dne 16. junija 1928.

KLIŠEJE

VSEH VRST, ČRTNE IN AVTO-TIPIJE, IZDELUJE PO PREDLOŽENIH RISBAH, PEROPISIH IN SLIKAH ZA NAVADEN TISK ALI ZA FINEJSO IZVEDBO V ENI ALI VEČ BARVAH TOČNO PO NAROČILU IN V NAJKRAJŠEM ČASU PO NIZKIH CENAH

JUGOGRAFIKA, LJUBLJANA
TISKOVNA IN ZALOŽNA DRUŽBA Z O. Z. SV. PETRA NAS. 23

A. ŠČURK
delikatesna, specijalska trgovina in zajedničkovalnica
LJUBLJANA
Dunajska c. 12.

Točjo se pristna domača in tuja vina.
Dopoldan in popoldan sveži zakuski.

Najboljše
'PUCH' KOLO
in najtrpežnejše
dobri se po solidni ceni in
tudi na obroke le pri tvrdki
IGN. VOK, Ljubljana
Tavčarjeva ulica štev. 7.

ZADRUŽNA HRANILNICA

reg. pos. in gosp. zadružna z o. z. v LJUBLJANI, Sv. Petra cesta 19

Podeljuje vsakovrstne kredite, eskomotira menice, inkasira fakture ter izvršuje razen deviznih in valutnih vse v bančno stroko spadače posle

Sprejema hranične vloge na knjilžice ali v tekočem računu ter ih obrestuje po dogovoru najugodnejše.

Kot pooblaščeni prodajalec srečki Državne razredne loterije vodi poseben oddelek za njih prodajo, poleg tega prodaja tudi srečke Ratne štete na obroke pod zelo ugodnimi pogojimi.